

**SAMNORDISK UNDERSÖKNING
OM BARNENS RÄTT ATT DELTA**

2009/2010

UNICEF SVERIGE

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 INLEDNING	4
1.1 Bakgrunden till undersökningen.....	4
1.2 Undersökningens syfte och metod.....	5
2 BESKRIVNING AV UNDERSÖKNINGSMATERIALET	6
3 BARNS RÄTTIGHETER.....	10
3.1 Hur mycket vet du om barns rättigheter?	10
3.2 Var har du hört om barns rättigheter?.....	12
3.3 Anser du att barns rättigheter gäller	14
3.4 Vad anser du om fysisk bestraffning av barn?.....	16
4 MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER.....	18
5 UNDERSÖKNING AV FÖRVERKLIGANDE MED HJÄLP AV GAPANALYS.....	22
6 ATT FÅ DELTA OCH FATTA BESLUT I VARDAGEN.....	23
6.1 Hur viktigt det är att påverka.....	23
6.2 Möjlighet att påverka (förverkligande)	26
6.3 Gapanalys.....	29
6.4 Skolfrågor.....	30
6.5 Frågor som rör hemmet.....	31
6.6 Frågor som rör fritiden.....	32
6.7 Jämförelse mellan regioner	33
6.8 Jämförelse mellan könen.....	34
6.9 Jämförelse mellan skolornas storlek.....	35
7 ÅSIKTER OM MEDIA, INFORMATION OCH DELAKTIGHET	36
7.1 Påståenden om media och ungdomars delaktighet.....	36
7.2 Viktiga frågor där man borde lyssna på vad ungdomar tycker	41
7.3 Viktiga åtgärder för att bekämpa klimatförändringen och skydda naturen	43
7.4 Deltagande.....	45
8 BARN OCH UNGDOMAR SOM MEDBORGARE.....	47
8.1 Hur viktiga kanaler och metoder för påverkan är	47
8.2 Förverkligande som redskap för påverkan	49
8.3 Gapanalys.....	51
8.4 Jämförelse mellan regioner	52
8.5 Jämförelse mellan könen.....	53
8.6 Jämförelse mellan åldrar	54

9 LIVSKVALITET	55
10 FÖRÄNDRINGAR I UPPFATTNINGEN OM PÅVERKAN	57
11 MOBBNING OCH INGRIPANDE.....	59
12 STÖD FRÅN VUXNA.....	61
12.1 Tillgång till stöd från vuxna.....	61
12.2 Vem fungerar som stöd	63
13 SAMMANFATTNING AV RESULTATEN FÖR DE OLIKA REGIONERNA	65
14 SAMMANLAGDA RESULTAT	67

1 INLEDNING

1.1 Bakgrunden till undersökningen

Det här är rapporten för Sverige¹ från UNICEF:s samnordiska, jämförande enkätundersökning om barns rätt att delta. Undersökningen genomfördes av Innolink Research Oy på uppdrag av UNICEF.

I november 2009 firade FN:s konvention om barnets rättigheter sitt 20-årsjubileum. Konventionen om barnets rättigheter (barnkonventionen) antogs av FN:s generalförsamling den 20 november 1989. Konventionen innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn och är ett rättsligt bindande dokument för de länder som anslutit sig.

Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter är vuxna skyldiga att lyssna på barns åsikter. Alla barn som är under 18 år har rätt att efter ålder och utvecklingsnivå delta i beslutsfattande som rör honom eller henne.

I praktiken innebär deltagandet en rättighet och en möjlighet att ge uttryck för sin åsikt. Det innebär att de vuxna ska lyssna på barns åsikter och ta dem i beaktande. Önskan och förmågan att påverka uppkommer inte när man fyller 18 år, utan tron på de egna åsikterna och färdigheterna föds ur erfarenheter.

Genom undersökningen vill vi öka kunskapen om barns rättigheter och få vuxna att lyssna och ta hänsyn till barns åsikter i frågor som rör barn och ungdomar.

¹Utöver rapporterna för de enskilda länderna sammanställs de nordiska ländernas resultat i en särskild rapport.

1.2 Undersökningens syfte och metod

Syftet med undersökningen var att:

- Utredda vilka kunskaper barn och ungdomar i högstadieåldern (12–16-åringar) har om barns rättigheter samt mänskliga rättigheter i allmänhet
- Utredda i vilken utsträckning högstadieelever får delta och fatta beslut i vardagen
- Utredda elevernas åsikter om media, information och delaktighet
- Utredda hur barn och ungdomar använder sig av olika kanaler och metoder för påverkan
- Samla in fria kommentarer från respondenterna

Det huvudsakliga syftet med undersökningen är att utreda i vilken mån barn blir hörda och i vilket sammanhang barn vill bli hörda, och på detta sätt sträva efter att barnens eget deltagande i vardagen; hemmet, skolan och samhället, fortsätter att utvecklas.

Datainsamlingen utfördes genom enkäter i elektronisk form och på pappersblanketter under perioden augusti 2009 till februari 2010. Innolink Oy ansvarade för organiseringen av datainsamlingen. Undersökningens målgrupp bestod av högstadieelever (12–16-åringar) i Sverige som besvarade enkäten under skoltid.

Som urvalsmetod användes stratifierat urval genom att skolor från varje län valdes ut. Vid urvalet tog man även hänsyn till skolans storlek (liten, medelstor, stor). I samband med rekryteringen av skolor tog man även reda på bakgrundsinformation om bl a ortens storlek och det totala antalet högstadieelever.

I rapporten jämförs fyra olika geografiska områden med varandra (nord, syd, öst, väst). Skolorna delades in i olika områden beroende på länstillhörighet.

Sammanlagt deltog 44 skolor och 1 697 elever i undersökningen.

Den totala felmarginalen i undersökningen är max. $\pm 2,4\%$.

2 BESKRIVNING AV UNDERSÖKNINGSMATERIALET

Undersökningsmaterialet beskrivs genom procentuell fördelning, vilket ger en helhetsbild över respondenterna.

SVARSMETOD	2009
internet	76,2% (1293)
brev	23,8% (404)
Sammanlagt	100,0% (1697)

REGISTERUPPGIFTER

LÄN	2009
Blekinge län	1,9% (33)
Dalarnas län	2,9% (50)
Gotlands län	1,2% (20)
Gävleborgs län	2,9% (50)
Hallands län	2,9% (49)
Jämtlands län	1,0% (17)
Jönköpings län	3,8% (65)
Kalmar län	2,9% (50)
Kronobergs län	2,0% (34)
Norrbottnens län	2,9% (50)
Skåne län	12,6% (213)
Stockholms län	20,3% (344)
Södermanlands län	2,9% (49)
Uppsala län	3,9% (66)
Värmlands län	2,9% (49)
Västerbottens län	2,9% (49)
Västmanlands län	2,9% (50)
Västernorrlands län	2,9% (49)
Västra Götalands län	16,4% (278)
Örebro län	2,9% (50)
Östergötlands län	4,8% (82)
Sammanlagt	100,0% (1697)

LÄN + KOMMUN	2009		
Happaranda, Norrbottens län	1,3% (22)	Ängelholm, Skåne län	7,5% (127)
Gnesta, Södermanlands län	2,9% (49)	Lyckeby, Blekinge län	1,9% (33)
Ludvika, Dalarnas län	1,5% (26)	Moheda, Kronobergs län	0,5% (9)
Kristinehamn, Värmlands län	1,4% (23)	Örebro, Örebro län	2,9% (50)
Härryda, Västra Götalands län	5,1% (87)	Kilafors, Gävleborgs län	0,1% (1)
Timrå, Västernorrlands län	2,9% (49)	Täby, Stockholms län	5,2% (89)
Bollnäs, Gävleborgs län	0,1% (1)	Kalmar, Kalmar län	2,9% (50)
Skara, Västra Götalands län	11,3% (191)	Krylbo, Dalarnas län	1,4% (24)
Vilhelmina, Västerbottens län	1,2% (20)	Genarp, Skåne län	0,1% (1)
Jönköping, Jönköpings län	3,8% (65)	Tyresö, Stockholms län	6,2% (105)
Varberg, Hallands län	2,9% (49)	Kista, Stockholms län	2,3% (39)
Forshaga, Värmlands län	1,5% (26)	Klintehamn, Gotlands län	1,2% (20)
Lycksele, Västerbottens län	1,7% (29)	Strömnasbruk, Kronobergs län	0,4% (7)
Stockholm, Stockholms län	4,8% (81)	Norrköping, Östergötlands län	2,2% (38)
Alunda, Uppsala län	0,4% (6)	Malmö, Skåne län	5,0% (85)
Uppsala, Uppsala län	2,5% (43)	Växjö, Kronobergs län	1,1% (18)
Hoting, Jämtlands län	1,0% (17)	Enköping, Uppsala län	1,0% (17)
Västerås, Västmanlands län	2,9% (50)	Valbo, Gävleborgs län	2,8% (48)
		Gammelstaden, Norrbottens län	1,6% (28)
		Skärblacka, Östergötlands län	1,4% (23)
		Linköping, Östergötlands län	1,2% (21)
		Sigtuna, Stockholms län	1,8% (30)
		Sammanlagt	100,0% (1697)

REGION	2009
nord	5,8% (99)
öster	44,8% (760)
söder	26,2% (444)
väster	23,2% (394)
Sammanlagt	100,0% (1697)

KOMMUNENS STORLEK	2009
under 15 000	22,7 (386)
15 000 – 30 000	21,4% (363)
30 001 – 50 000	18,8% (319)
50 001 – 70 000	9,3% (157)
70 001 – 100 000	3,5% (59)
över 100 000	24,3% (413)
Sammanlagt	100,0% (1697)

SKOLANS STORLEK	2009
liten	31,2% (530)
mellanstor	32,6% (554)
stor	36,1% (613)
Sammanlagt	100,0% (1697)

GRUNDINFORMATION (efterfrågades i enkäten)

ÅLDER	2009
12	6,2% (104)
13	27,1% (458)
14	32,2% (545)
15	30,2% (511)
16	4,1% (70)
någon annan	0,2% (3)
Sammanlagt	100,0% (1691)

KÖN	2009
flicka	51,4% (871)
pojke	48,6% (823)
Sammanlagt	100,0% (1694)

FÖRÄLDRARNAS UTBILDNINGSNIVÅ	2009
båda har högskoleexamen/universitet	36,6% (611)
åtminstone den ena har högskoleexamen/universitet	21,0% (351)
ingen av mina föräldrar har högskoleexamen/universitet	6,1% (101)
jag vet inte	36,3% (605)
Sammanlagt	100,0% (1668)

ETNISK BAKGRUND - JAG ÄR...	2009
är född i Sverige	91,1% (1556)
är född utomlands	7,9% (134)
Sammanlagt	100,0% (1690)

ÄR FÖDD UTOMLANDS, VAR?	2009
Asien	28,8% (36)
Afrika	17,6% (22)
Nordamerika	2,4% (3)
Övriga Europa	46,4% (58)
Sydamerika	4,8% (6)
Sammanlagt	100,0% (125)

ETNISK BAKGRUND - MINA FÖRÄLDRAR...	2009
är födda i Sverige	82,3% (1313)
är födda utomlands	9,0% (143)
den ena av mina föräldrar är född i Sverige, den andra utomlands	8,7% (139)
Sammanlagt	100,0% (1595)

ÄR FÖDDA UTOMLANDS, VAR?	2009
Asien	36,5% (46)
Afrika	11,9% (15)
Nordamerika	0,8% (1)
Övriga Europa	47,6% (60)
Sydamerika	3,2% (4)
Sammanlagt	100,0% (126)

DEN ENA AV MINA FÖRÄLDRAR ÄR FÖDD I SVERIGE, DEN ANDRA UTOMLANDS, VAR?	2009
Asien	17,2% (20)
Afrika	3,4% (4)
Australien	0,9% (1)
Nordamerika	6,9% (8)
Övriga Europa	62,9% (73)
Sydamerika	8,6% (10)
Sammanlagt	100,0% (116)

3 BARNES RÄTTIGHETER

3.1 Hur mycket vet du om barns rättigheter?

Hela landet

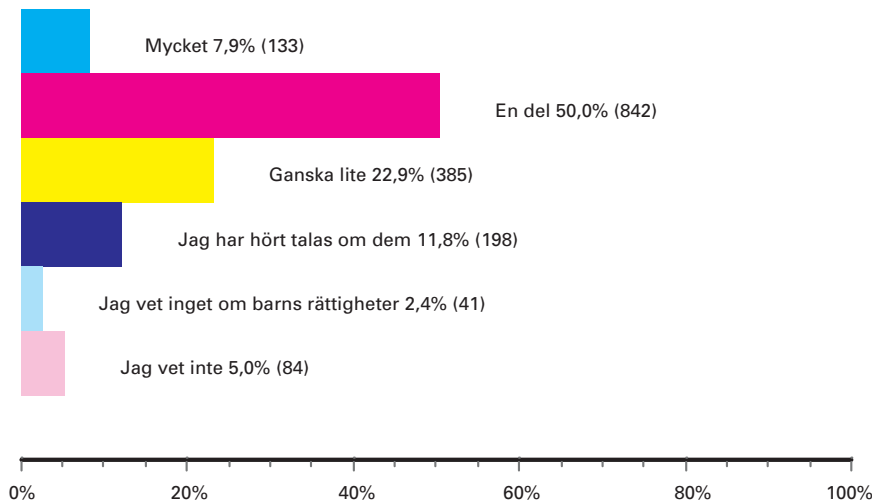

Bild 1. Hur mycket vet du om barns rättigheter?

Sammanlagt 58% av respondenterna anser sig veta mycket (8%) eller en del (50%) om barns rättigheter. En knapp fjärdedel (23%) anser sig veta ganska lite om barns rättigheter och ungefär en tiondel (12%) har hört talas om barns rättigheter. Endast 2% anger att de inte vet någonting om barns rättigheter.

Vid en granskning könen emellan angående kunskapen om barns rättigheter går det inte att urskilja några betydande skillnader; en något större del av pojkarna (61%) anger att de vet mycket eller en del om barns rättigheter (motsvarande siffra för flickorna är 55%). Det finns inte heller några större skillnader avseende kunskapen om barns rättigheter i de olika stora skolorna.

När de olika åldersgrupperna jämförs framgår det att antalet respondenter som vet mycket eller en del om barns rättigheter ökar med åldern (om man bortser från 16-åringarna, som har lägst andel respondenter som vet mycket eller en del). Den lägsta kunskapsnivån finns bland 12-åringarna, då sammanlagt 14% av dem inte vet något om barns rättigheter/har svarat "jag vet inte" (motsvarande %-enhet i övriga åldersgrupper är 7%).

Enligt regionindelning

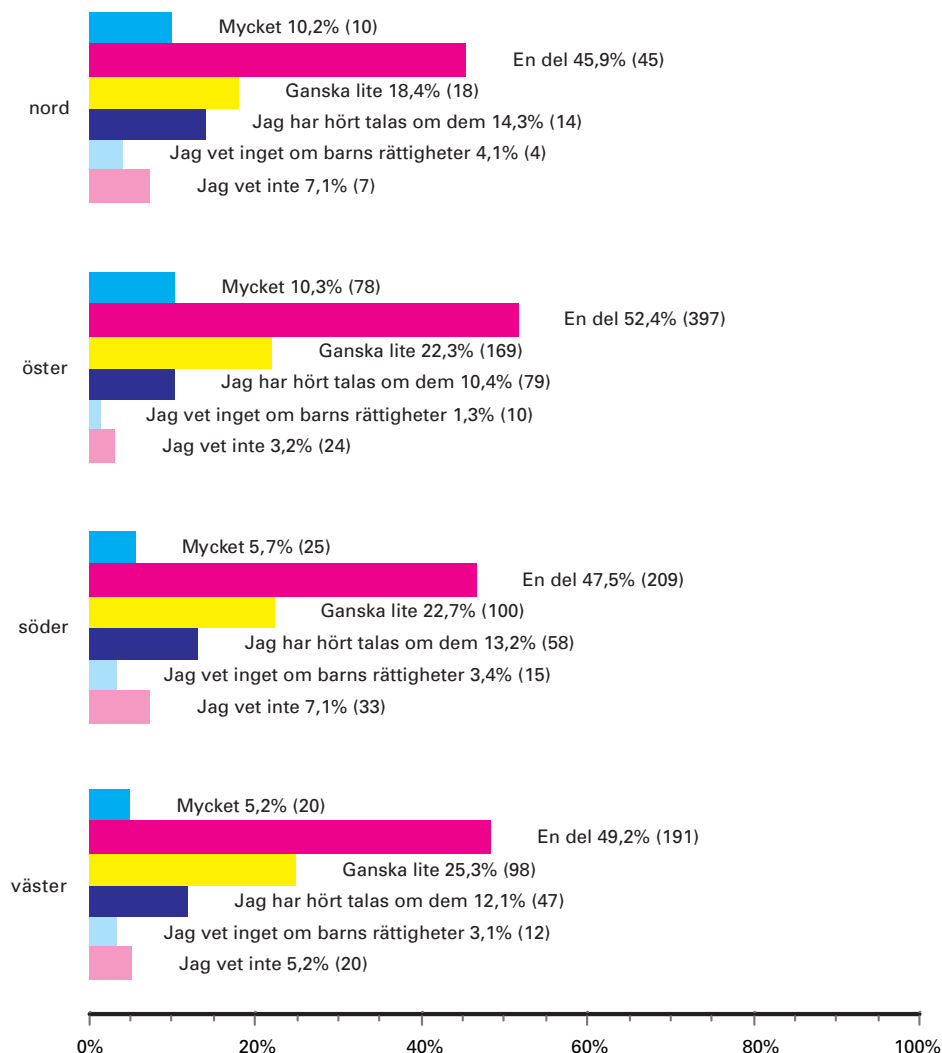

Bild 2. Hur mycket vet du om barns rättigheter?

Av respondenterna som representerar öst anser sig 63% veta mycket eller en del om barns rättigheter, medan siffran är 53% i syd, 54% i väst och 56% i nord.

Även andelen respondenter som inte vet något om barns rättigheter/har svarat "jag vet inte" är något lägre i öst jämfört med övriga regioner; skillnaden till de övriga regionerna är 3-6%-enheter.

3.2 Var har du hört om barns rättigheter?

Hela landet

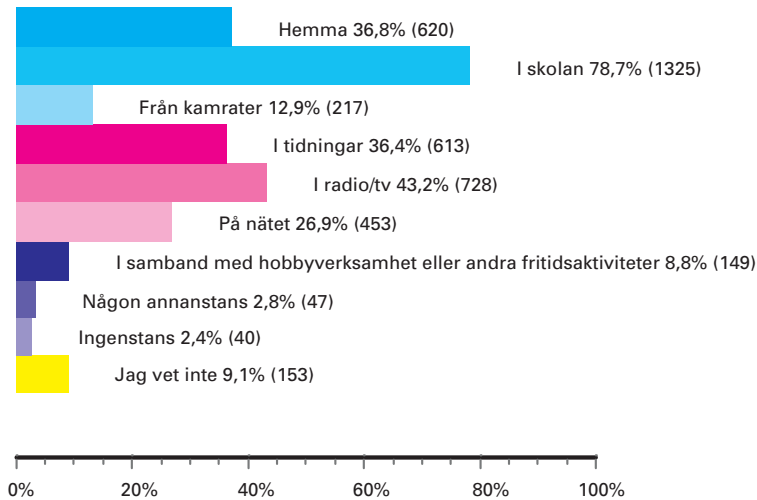

Bild 3. Var har du hört om barns rättigheter? Du kan välja flera alternativ.

Majoriteten av respondenterna (79%) anger att de har hört talas om barns rättigheter i skolan. Därefter har de hört om dem i radio/tv (43%), hemma (37%) och i tidningar (36%). Även Internet (27%) har varit en informationskälla för många respondenter. Endast 2% anger att de inte har hört om barns rättigheter någonstans.

Flickor har något oftare än pojkar läst om barns rättigheter i tidningar eller fått information om dem genom radio/tv. När det gäller de övriga informationskällorna finns ingen skillnad mellan könen.

Respondenterna som representerar såväl stora, medelstora som små skolor har hört om barns rättigheter i skolan lika ofta (79%).

De respondenter som inte har någon förälder med högskoleexamen har mer sällan hört om barns rättigheter hemma (22%) än övriga respondenter. Skillnaden är 19–22%-enheter jämfört med de respondenter vars ena förälder eller båda föräldrar har högskoleexamen*.

*Obs! En tredjedel av respondenterna känner inte till föräldrarnas utbildningsbakgrund.

Enligt regionindelning

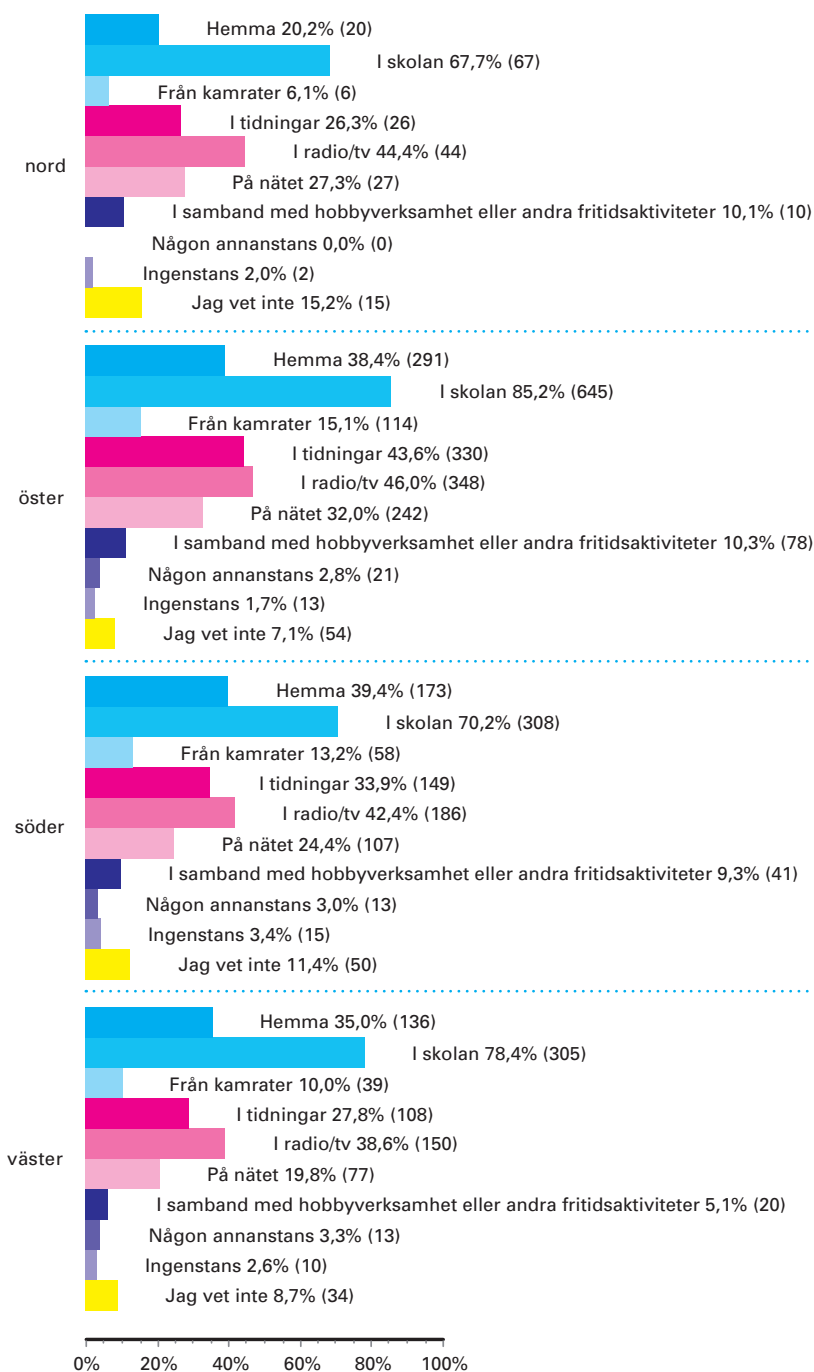

Bild 4. Var har du hört om barns rättigheter? Du kan välja flera alternativ.

Respondenter som representerar öst tycks ha fått något bättre information om barns rättigheter genom olika informationskällor jämfört med eleverna i övriga regioner (respondenterna i öst angav svaren "ingenstans" och "jag vet inte" minst antal gånger). Representanterna för nord har däremot oftare än övriga områden valt alternativen "ingenstans" och "jag vet inte".

Respondenterna i öst har i särskilt stor utsträckning fått information om barns rättigheter i skolan (85%); motsvarande siffra är 68% för nord, 70% för syd och 78% för väst.

3.3 Anser du att barns rättigheter gäller...

Hela landet

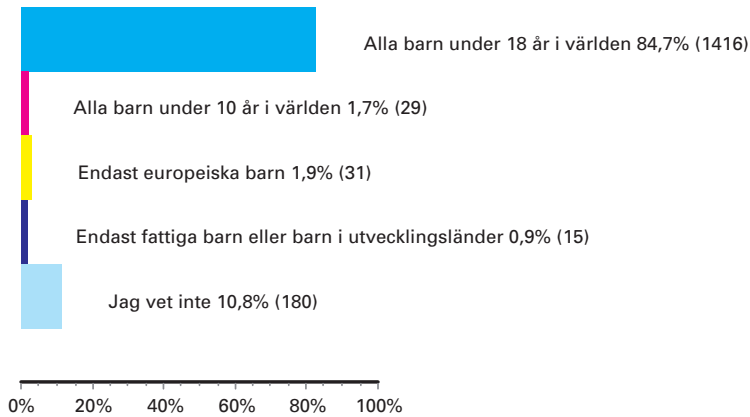

Bild 5. Anser du att barns rättigheter gäller...

Majoriteten av respondenterna (85%) vet att barns rättigheter gäller alla barn under 18 år i hela världen. Dock svarade 11% av respondenterna "Jag vet inte" på frågan. 2% av respondenterna tror att barns rättigheter endast gäller europeiska barn eller barn under 10 år och 1% tror att de endast gäller fattiga barn eller barn i utvecklingsländer.

Bland flickorna vet 87% och bland pojkarna 82% att barns rättigheter gäller alla barn under 18 år i hela världen.

Det går inte att urskilja några större skillnader i frågan utifrån skolornas storlek. Bland representanterna för små skolor vet 82% att barns rättigheter gäller alla barn under 18 år i hela världen. Detta vet också 87% av respondenterna på medelstora skolor och 85% av respondenterna på stora skolor.

Kunskapen om barns rättigheter ändras inte över huvud taget med åldern bland 12–15-åringarna. 16-åringarna har dock något större kunskaper om barns rättigheter än de yngre eleverna.

Enligt regionindelning

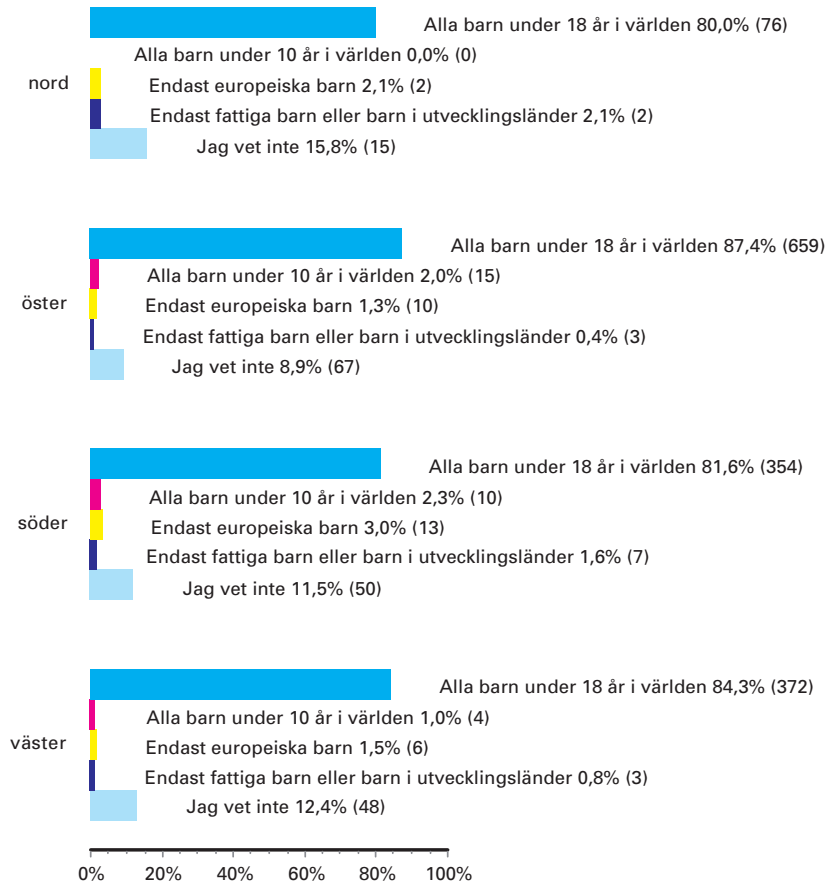

Bild 6. Anser du att barns rättigheter gäller...

Representanterna för öst har jämfört med övriga respondenter något större kunskaper om vilka personer barns rättigheter gäller. Av dem vet 87% att rättigheterna gäller alla barn under 18 år. I övriga regioner varierar kunskaperna mellan 80% i nord och 84% i väst.

3.4 Vad anser du om fysisk bestraffning av barn?

Hela landet

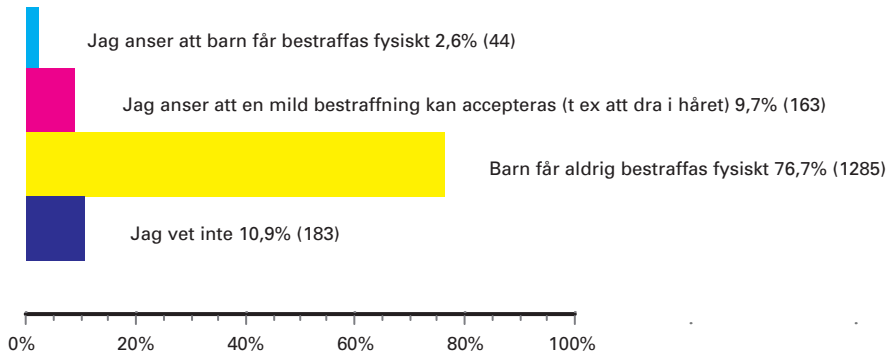

Bild 7. Vad anser du om fysisk bestraffning av barn?

Tre fjärdedelar (77%) av respondenterna anser att barn aldrig får bestraffas fysiskt, medan 10% menar att en mild fysisk bestraffning kan accepteras och 3% anser att barn får bestraffas fysiskt. Sammanlagt 11% svarade "jag vet inte" på frågan.

Flickornas uppfattning i frågan är tydligare än pojkarnas. Av flickorna svarade 85% att barn aldrig får bestraffas fysiskt, medan 68% av pojkarna var av samma åsikt. Av flickorna svarade 8% "jag vet inte", medan hela 14% av pojkarna inte kunde precisera sin ståndpunkt. Pojkarna (sammanlagt 18%) hade en mer tolerant inställning än flickorna (sammanlagt 7%) till både mild fysisk bestraffning och fysisk bestraffning i allmänhet.

Fysisk bestraffning (mild bestraffning medräknad) är mer accepterat bland respondenterna som representerar 12- och 16-åringar, varav ungefär en femtedel i vardera gruppen anser att fysisk bestraffning (mild bestraffning medräknad) i någon mån är acceptabelt. I övriga åldersgrupper varierar siffran mellan 11% och 13%.

Bland de respondenter vars båda föräldrar har högskoleexamen anses fysisk bestraffning mer negativt jämfört med övriga grupper. Av de respondenter vars båda föräldrar har högskoleexamen är 81% negativt inställda till fysisk bestraffning av barn, motsvarande siffra är 78% för respondenterna med en förälder med högskoleexamen och 73% för respondenterna som inte har någon förälder med högskoleexamen.

Enligt regionindelning

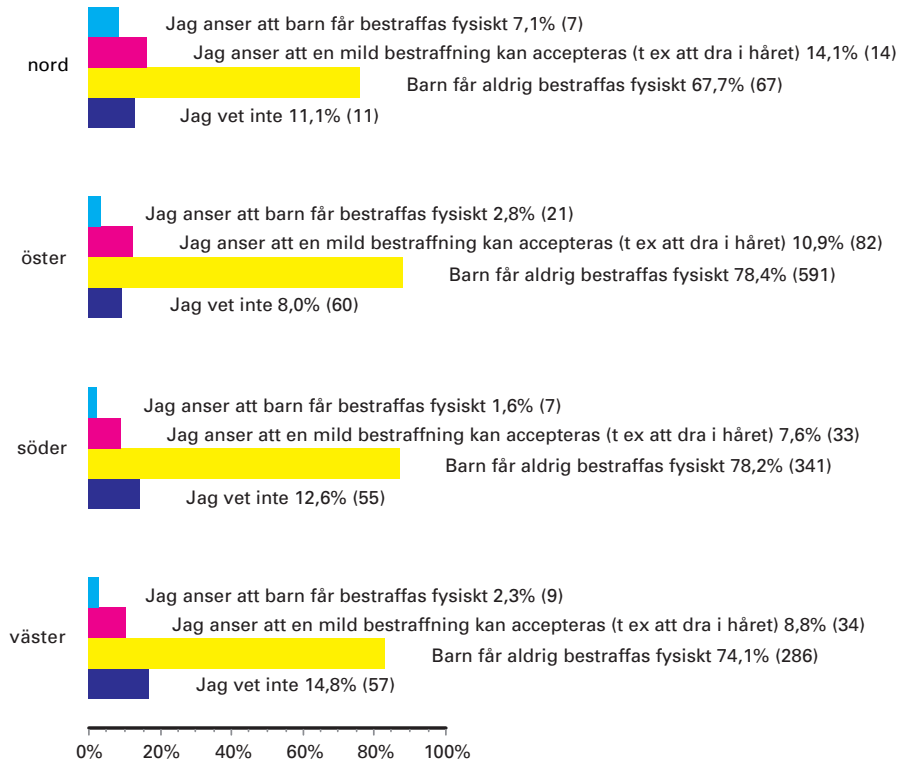

Bild 8. Vad anser du om fysisk bestraffning av barn?

I syd (78%) och öst (78%) är man mer negativt inställd till fysisk bestraffning än i övriga delar av landet. Av respondenterna som representerar nord svarade 68% att barn aldrig får bestraffas fysiskt.

Sammanlagt 21% av respondenterna som representerar nord accepterar åtminstone mild fysisk bestraffning, medan 14% i öst, 9% i syd och 11% i väst har en tolerant inställning till fysisk bestraffning.

4 MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Hela landet

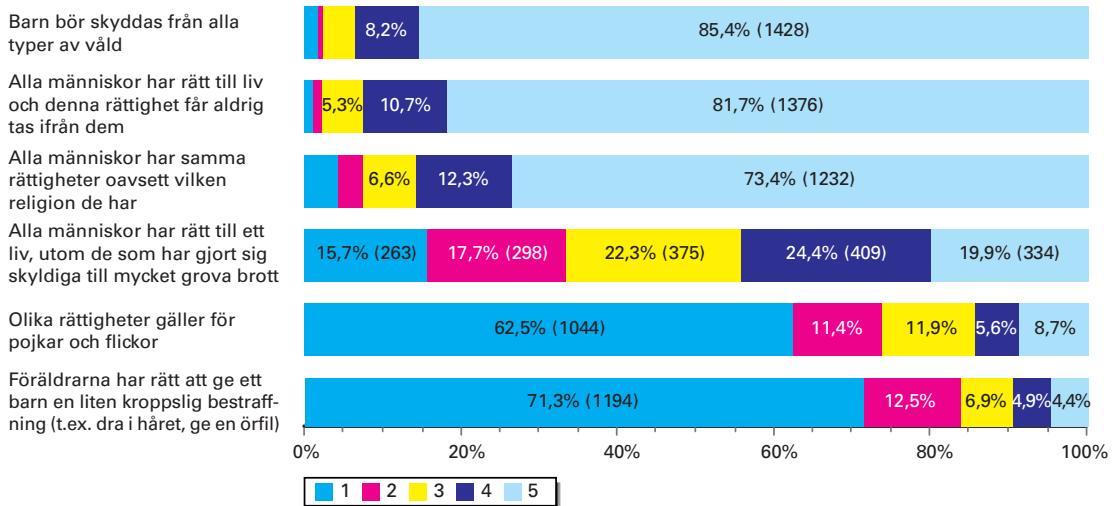

Bild 9. Här följer några påståenden om mänskliga rättigheter. Markera vid varje påstående om du håller helt med (5), håller delvis med (4), inte tycker någonting (3), håller delvis inte med (2) eller inte håller med alls (1).

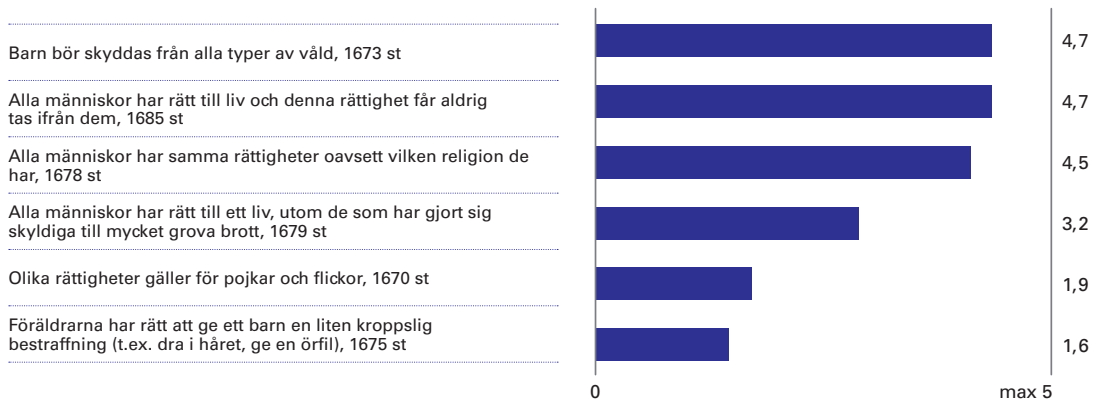

Bild 10. Medelvärden

De flesta av respondenterna håller med om påståendet "Barn bör skyddas från alla typer av våld". Sammanlagt 94% av respondenterna håller helt eller delvis med om detta påstående. Även påståendet "Alla människor har rätt till liv och denna rättighet får aldrig tas ifrån dem" anses mycket viktigt, och 92% av respondenterna håller helt eller delvis med om det.

Respondenterna håller inte med om att föräldrarna har rätt att ge ett barn en liten kroppslig bestraffning.

När resultatet granskas utifrån respondenternas kön går det att urskilja att flickor oftare än pojkar upplever att olika rättigheter gäller för pojkar och flickor. Pojkarnas medelvärde för påståendet är 2,1 och flickornas 1,7.

Även inställningen till fysisk bestraffning är mer negativ hos flickor (1,4) än hos pojkar (1,8). Medelvärdena för påståendet är dock entydigt negativa.

FAKTORER PÅ OPERATIONEN	Vid medeltalet N=1697	Flicka N=871	Pojke N=823
Alla människor har rätt till liv och denna rättighet får aldrig tas ifrån dem	4,7	4,8	4,6
Alla människor har rätt till ett liv, utom de som har gjort sig skyldiga till mycket grova brott	3,2	3,0	3,3
Olika rättigheter gäller för pojkar och flickor	1,9	1,7	2,1
Alla människor har samma rättigheter oavsett vilken religion de har	4,5	4,6	4,3
Barn bör skyddas från alla typer av våld	4,7	4,9	4,6
Föräldrarna har rätt att ge ett barn en liten kroppslig bestraffning (t.ex. dra i håret, ge en örfil)	1,6	1,4	1,8
Vid medeltalet	3,42	3,38	3,46

Tabell: Jämförelse mellan könen

□ = värdet för faktorn är bättre/högre än medelvärdet

■ = värdet för faktorn är sämre/lägre än medelvärdet

■ = medeltal

Enligt regionindelning 1/2

Hela landet

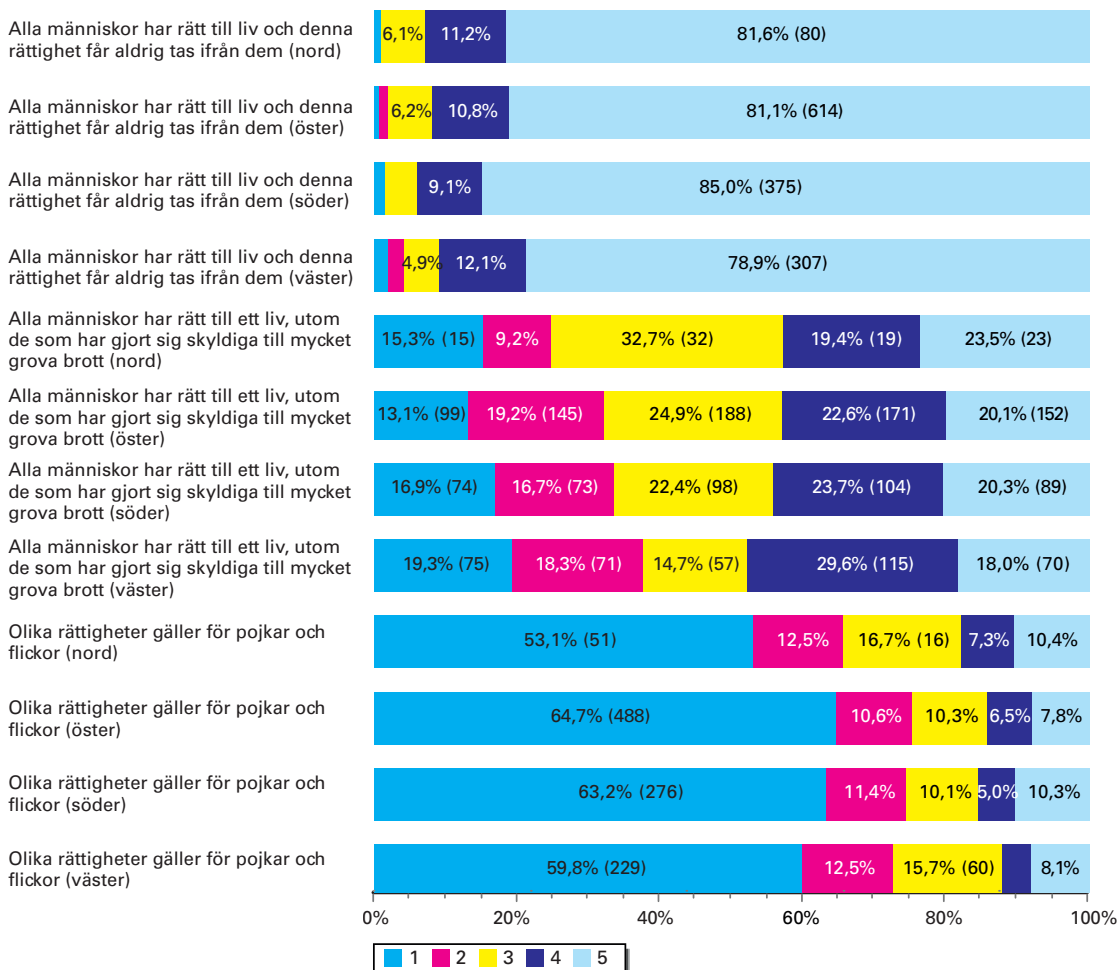

Bild 11. Här följer några påståenden om mänskliga rättigheter.
(Skala: 1 = håller inte alls med ... 5 = håller helt med)

Något fler elever i syd jämfört med elever i övriga regioner håller med om att alla människor har rätt till liv och att denna rättighet aldrig får tas ifrån dem.

En klar majoritet av respondenterna som representerar nord valde alternativ 3 (tycker ingenting) för påståendet "Alla människor har rätt till ett liv, utom de som har gjort sig skyldiga till mycket grova brott". Respondenterna i väst är de som oftast, helt eller delvis, höll med om påståendet, men likväl finns det också flest respondenter i väst som inte alls eller delvis inte håller med.

Representanterna för nord upplever oftast att olika rättigheter gäller för pojkar och flickor. I nord är det också minst antal respondenter som inte håller med om påståendet.

Enligt regionindelning 2/2

Hela landet

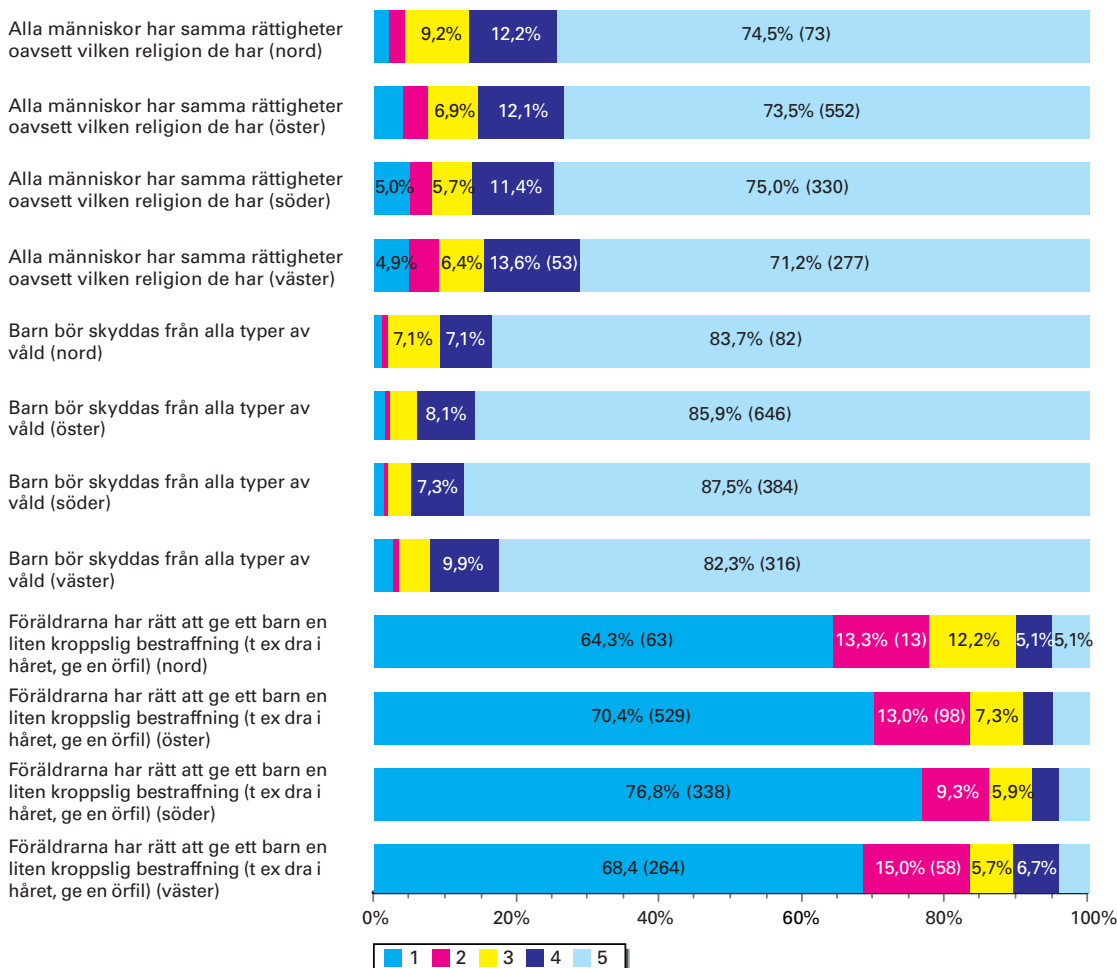

Bild 12. Här följer några påståenden om mänskliga rättigheter. (Skala: 1 = håller inte alls med ... 5 = håller helt med)

Det är inga större skillnader mellan regionerna angående inställningen till att alla människor har samma rättigheter oavsett vilken religion de har.

Framförallt respondenterna i syd och öst håller helt eller delvis med om att barn bör skyddas från alla typer av våld; skillnaderna regionerna emellan är dock små.

Den allmänna inställningen angående fysisk bestraffning av barn är entydigt negativ bland alla respondenter oavsett geografisk tillhörighet. I nord finns dock jämfört med övriga regioner flest respondenter som inte tycker någonting. Även respondenter som är negativt inställda till fysisk bestraffning är färre i denna region jämfört med övriga regioner.

5 UNDERSÖKNING AV FÖRVERKLIGANDE MED HJÄLP AV GAPANALYS*

Med hjälp av en gapanalys kan man undersöka faktorernas förverkligande i förhållande till deras betydelse.

I gapanalysen finns en ljusblå stapel (lång stapel som pekar mot höger) som beskriver hur viktig varje faktor som utvärderas är för respondenten.

Om den ljusblå stapeln är lång är den aktuella faktorn viktig för respondenten och om stapeln är kort har faktorn inte så stor betydelse för respondenten.

Den kortare klarblå stapeln beskriver skillnaden mellan förverkligandet av en faktor och dess betydelse (gapet).

De positiva klarblå staplarna (som pekar mot höger) visar faktorer vars förverkligande har bedömts vara högre än deras betydelse.

De negativa klarblå staplarna (som pekar mot vänster) visar faktorer vars förverkligande har bedömts vara sämre än deras betydelse.

I undersökningsrapporten klassificeras faktorerna i tre klasser enligt gapanalysen på följande sätt:

Väl förverkligade faktorer: Det negativa gapet är under 0,5 enheter eller gapet är positivt (= förverkligandet är större än betydelsen).

Faktorer som kan förbättras: Det negativa gapet är 0,5–0,9 enheter.

Dåligt förverkligade faktorer: Värdet på det negativa gapet är minst 1,0 enheter.

*För närmare beskrivning av Gapanalysen samt bild, se kapitel 8.3, sid 51.

6 ATT FÅ DELTA OCH FATTA BESLUT I VARDAGEN

6.1 Hur viktigt det är att påverka

Hela landet

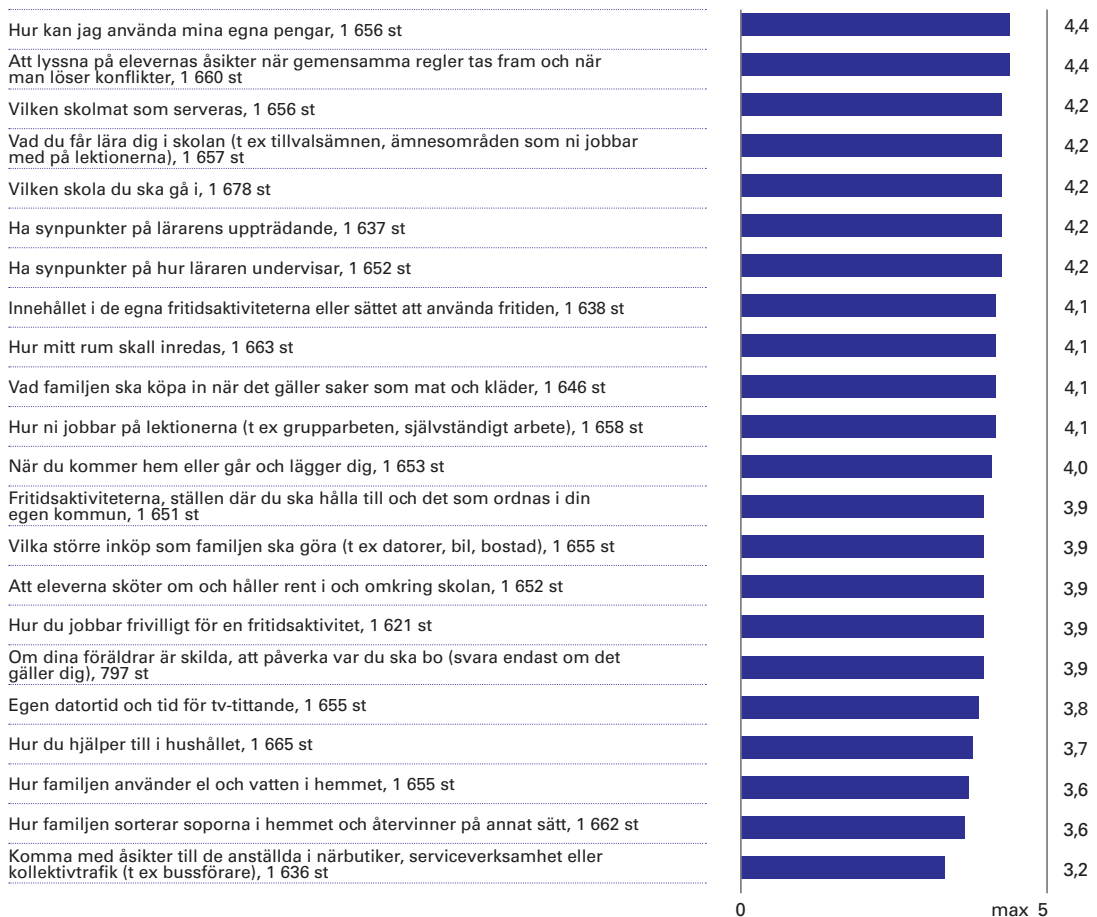

Bild 13. Hur viktigt det är att påverka. (Skala: 1 = ingen betydelse alls, 2 = knappast någon betydelse, 3 = inte betydelselös men inte heller viktig, 4 = ganska viktig, 5 = mycket viktig)

Vi frågade barn och ungdomar i högstadieåldern om hur de tyckte att barn kan påverka olika omständigheter hemma, i skolan och i sin närmiljö. Först fick respondenterna bedöma hur viktigt det är för dem att kunna påverka den angivna omständigheten.

Enligt respondenterna är det viktigast att kunna påverka följande faktorer:

- Hur man kan använda sina egna pengar
- Att man lyssnar på elevernas åsikter när gemensamma regler tas fram och när man löser konflikter
- Vilken skolmat som serveras
- Vad man får lära sig i skolan
- Vilken skola man ska gå i

Vid en granskning av det sammanlagda medelvärdet för de olika delområdena framgår det att respondenterna som representerar öst och syd överlag anser det viktigare än övriga respondenter att kunna påverka.

Respondenterna i nord och väst betraktar jämfört med respondenterna i övriga regioner flera av faktorerna som mindre viktiga att kunna påverka.

FAKTORER PÅ OPERATIONEN	Vid medeltalet N=1697	nord N=99	öster N=760	söder N=444	väster N=394
Ärenden kring skola					
Vilken skola du ska gå i	4,2	3,9	4,3	4,1	4,1
Vad du får lära dig i skolan (t ex tillvalsämnen, ämnesområden som ni jobbar på lektionerna)	4,2	3,8	4,3	4,2	3,9
Hur ni jobbar på lektionerna (t ex grupparbeten, självständigt arbete)	4,1	3,8	4,2	4,1	3,9
Vilken skolmat som serveras	4,2	4,0	4,3	4,4	3,9
Ha synpunkter på lärarens uppträdande	4,2	4,0	4,3	4,2	3,9
Ha synpunkter på hur läraren undervisar	4,2	3,8	4,3	4,2	3,9
Att eleverna sköter om och håller rent i och omkring skolan	3,9	3,6	3,9	4,0	3,8
Att lyssna på elevernas åsikter när gemensamma regler tas fram och när man löser konflikter	4,4	4,1	4,4	4,4	4,3
Vid medeltalet	4,15	3,86	4,24	4,21	3,97
Ärenden kring hem					
Hur mitt rum skall inredas	4,1	4,1	4,2	4,1	4,1
Hur kan jag använda mina egna pengar	4,4	4,3	4,4	4,4	4,3
Vad familjen ska köpa in när det gäller saker som mat och kläder	4,1	3,8	4,2	4,2	3,9
Vilka större inköp som familjen ska göra (t ex datorer, bil, bostad)	3,9	3,7	4,1	3,9	3,6
Hur familjen använder el och vatten i hemmet	3,6	3,3	3,8	3,7	3,3
Hur familjen sorterar soporna i hemmet och återvinner på annat sätt	3,6	3,4	3,7	3,7	3,3
Egen datortid och tid för tv-tittande	3,8	3,7	3,9	3,8	3,7
När du kommer hem eller går och lägger dig	4,0	3,8	4,1	4,1	3,8
Hur du hjälper till i hushållet	3,7	3,3	3,8	3,7	3,6
Om dina föräldrar är skilda, att påverka var du ska bo (svara endast om det gäller dig)	3,9	3,6	4,0	3,7	3,8
Vid medeltalet	3,92	3,71	4,04	3,93	3,73
Ärenden kring fritid					
Fritidsaktiviteterna, ställen där du ska hålla till och det som ordnas i din egen kommun	3,9	3,7	4,0	4,0	3,8
Komma med åsikter till de anställda i närbutiker, serviceverksamhet eller kollektivtrafik (t ex bussförare)	3,2	2,9	3,4	3,3	3,1
Innehållet i de egna fritidsaktiviteterna eller sättet att använda fritiden	4,1	4,1	4,3	4,1	3,9
Hur du jobbar frivilligt för en fritidsaktivitet	3,9	3,8	3,9	3,9	3,7
Vid medeltalet	3,81	3,62	3,89	3,85	3,63
Vid medeltalet	3,98	3,75	4,09	4,02	3,80

Tabell: Jämförelse mellan regioner

- = värdet för faktorn är bättre/högre än medelvärdet
- = värdet för faktorn är sämre/lägre än medelvärdet
- = medeltal

Jämfört med pojkar anser flickor överlag att det är något viktigare att påverka de angivna faktorerna. Såväl flickor som pojkar anser att det är viktigare att kunna påverka skolfrågor än att påverka frågor som rör hemmet eller fritiden.

Den enda faktorn som anses vara något viktigare bland pojkar än bland flickor är att komma med åsikter till de anställda i närbutiker, serviceverksamhet eller kollektivtrafik.

FAKTORER PÅ OPERATIONEN	Vid medeltalet N=1697	flicka N=871	pojke N=823
Ärenden kring skola			
Vilken skola du ska gå i	4,2	4,3	4,1
Vad du får lära dig i skolan (t ex tillvalsämnen, ämnesområden som ni jobbar på lektionerna)	4,2	4,3	4,1
Hur ni jobbar på lektionerna (t ex grupparbeten, självständigt arbete)	4,1	4,2	3,9
Vilken skolmat som serveras	4,2	4,3	4,1
Ha synpunkter på lärarens uppträdande	4,2	4,3	4,0
Ha synpunkter på hur läraren undervisar	4,2	4,2	4,1
Att eleverna sköter om och håller rent i och omkring skolan	3,9	4,1	3,8
Att lyssna på elevernas åsikter när gemensamma regler tas fram och när man löser konflikter	4,4	4,5	4,3
Vid medeltalet	4,15	4,26	4,03
Ärenden kring hem			
Hur mitt rum skall inredas	4,1	4,4	3,9
Hur kan jag använda mina egna pengar	4,4	4,5	4,3
Vad familjen ska köpa in när det gäller saker som mat och kläder	4,1	4,2	4,0
Vilka större inköp som familjen ska göra (t ex datorer, bil, bostad)	3,9	3,9	3,9
Hur familjen använder el och vatten i hemmet	3,6	3,7	3,6
Hur familjen sorterar soporna i hemmet och återvinner på annat sätt	3,6	3,6	3,6
Egen datortid och tid för tv-tittande	3,8	3,8	3,8
När du kommer hem eller går och lägger dig	4,0	4,0	3,9
Hur du hjälper till i hushållet	3,7	3,8	3,6
Om dina föräldrar är skilda, att påverka var du ska bo (svara endast om det gäller dig)	3,9	4,2	3,6
Vid medeltalet	3,92	4,01	3,83
Ärenden kring fritid			
Fritidsaktiviteterna, ställen där du ska hålla till och det som ordnas i din egen kommun	3,9	4,0	3,9
Komma med åsikter till de anställda i närbutiker, serviceverksamhet eller kollektivtrafik (t ex bussförare)	3,2	3,2	3,3
Innehållet i de egna fritidsaktiviteterna eller sättet att använda fritiden	4,1	4,3	4,0
Hur du jobbar frivilligt för en fritidsaktivitet	3,9	4,0	3,8
Vid medeltalet	3,81	3,85	3,76
Vid medeltalet	3,98	4,07	3,89

Tabell: Jämförelse mellan regioner

- = värdet för faktorn är bättre/högre än medelvärdet
- = värdet för faktorn är sämre/lägre än medelvärdet
- = medeltal

6.2. Möjlighet att påverka (förverkligande)

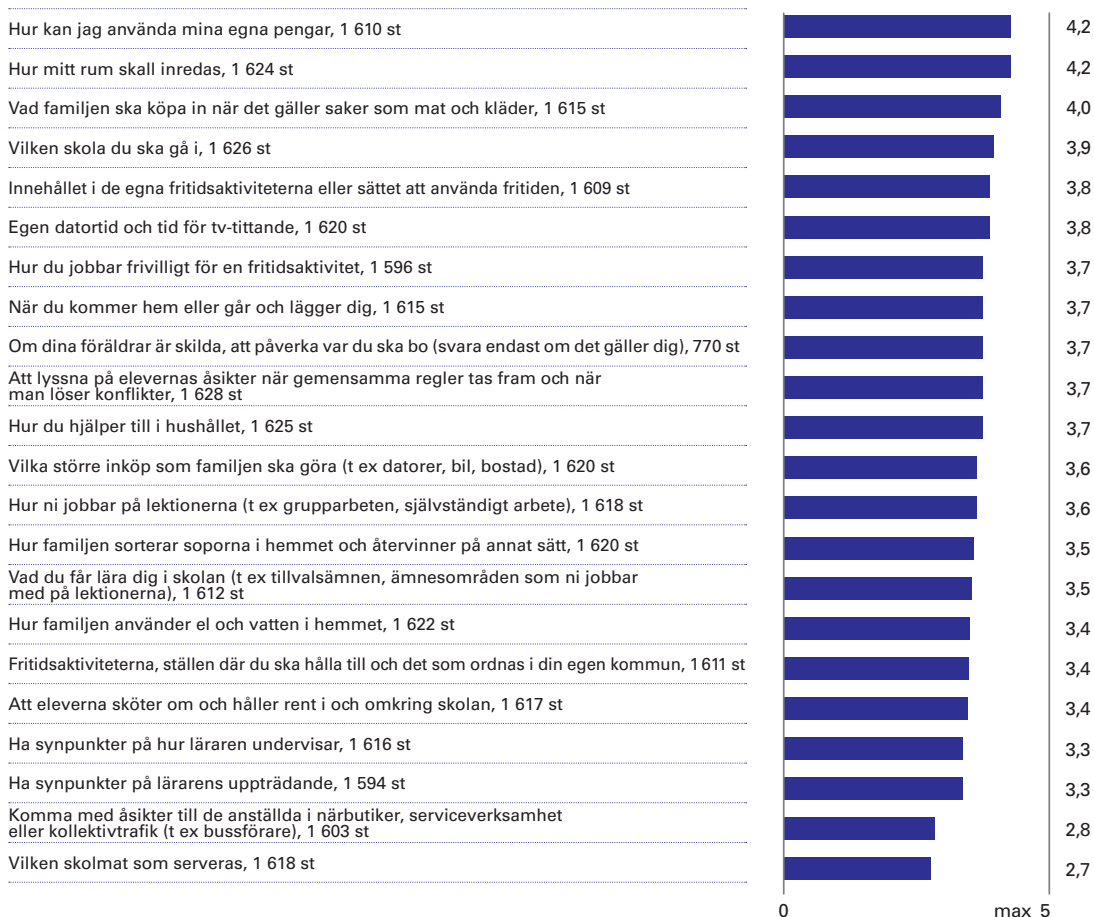

Bild 14. Möjlighet att påverka (förverkligande)

(Skala: 1 = kan inte påverka alls, 2 = kan påverka obetydligt, 3 = kan påverka något, 4 = kan påverka till en del, 5 = kan påverka mycket)

Respondenterna fick även bedöma hur mycket de själva har haft möjlighet att påverka samma faktorer.

De faktorer som respondenterna anser sig ha störst möjlighet att påverka är:

- Hur man kan använda sina egna pengar
- Hur det egna rummet ska inredas
- Vad familjen ska köpa in när det gäller saker som mat och kläder
- Vilken skola man ska gå i
- Innehållet i de egna fritidsaktiviteterna eller sättet att använda fritiden

En granskning av det sammanlagda medelvärdet för olika delområden visar att representanterna för öst är de som i störst utsträckning anser sig ha haft möjlighet att påverka frågor som rör skolan, hemmet och fritiden.

Respondenterna i nord och väst anser sig ha kunnat påverka faktorerna något mindre jämfört med medelvärdet för hela landet och det sammanlagda medelvärdet för öst och syd. I öst anser man sig ha större möjligheter än i nord att påverka i synnerhet skolfrågor. Skillnaderna är dock inte särskilt stora.

FAKTORER PÅ OPERATIONEN	Vid medeltalet N=1697	nord N=99	öster N=760	söder N=444	väster N=394
Ärenden kring skola					
Vilken skola du ska gå i	3,9	3,5	4,0	3,8	3,8
Vad du får lära dig i skolan (t ex tillvalsämnen, ämnesområden som ni jobbar på lektionerna)	3,5	3,2	3,6	3,5	3,3
Hur ni jobbar på lektionerna (t ex grupparbeten, självständigt arbete)	3,6	3,3	3,7	3,6	3,4
Vilken skolmat som serveras	2,7	2,6	2,8	2,8	2,5
Ha synpunkter på lärarens uppträdande	3,3	3,1	3,5	3,3	3,0
Ha synpunkter på hur läraren undervisar	3,3	3,1	3,5	3,3	3,1
Att eleverna sköter om och håller rent i och omkring skolan	3,4	3,4	3,5	3,3	3,3
Att lyssna på elevernas åsikter när gemensamma regler tas fram och när man löser konflikter	3,7	3,5	3,8	3,6	3,6
Vid medeltalet	3,42	3,22	3,54	3,40	3,24
Ärenden kring hem					
Hur mitt rum skall inredas	4,2	4,0	4,2	4,1	4,1
Hur kan jag använda mina egna pengar	4,2	4,1	4,3	4,2	4,1
Vad familjen ska köpa in när det gäller saker som mat och kläder	4,0	3,8	4,1	4,0	3,9
Vilka större inköp som familjen ska göra (t ex datorer, bil, bostad)	3,6	3,2	3,8	3,6	3,4
Hur familjen använder el och vatten i hemmet	3,4	3,2	3,6	3,5	3,2
Hur familjen sorterar soporna i hemmet och återvinner på annat sätt	3,5	3,5	3,6	3,5	3,2
Egen datortid och tid för tv-tittande	3,8	3,6	3,9	3,8	3,7
När du kommer hem eller går och lägger dig	3,7	3,7	3,8	3,8	3,5
Hur du hjälper till i hushållet	3,7	3,4	3,8	3,6	3,5
Om dina föräldrar är skilda, att påverka var du ska bo (svara endast om det gäller dig)	3,7	3,7	3,7	3,6	3,7
Vid medeltalet	3,78	3,63	3,88	3,77	3,63
Ärenden kring fritid					
Fritidsaktiviteterna, ställen där du ska hålla till och det som ordnas i din egen kommun	3,4	3,2	3,6	3,4	3,2
Komma med åsikter till de anställda i närbutiker, serviceverksamhet eller kollektivtrafik (t ex bussförare)	2,8	2,5	3,0	2,7	2,6
Innehållet i de egna fritidsaktiviteterna eller sättet att använda fritiden	3,8	3,9	3,9	3,9	3,6
Hur du jobbar frivilligt för en fritidsaktivitet	3,7	3,5	3,8	3,7	3,6
Vid medeltalet	3,45	3,28	3,57	3,43	3,27
Vid medeltalet	3,59	3,42	3,70	3,57	3,42

Tabell: Jämförelse mellan regioner

■ = värdet för faktorn är bättre/högre än medelvärdet ■ = värdet för faktorn är sämre/lägre än medelvärdet ■ = medeltal

Överlag är skillnaderna mellan flickornas och pojkarnas svar tämligen små.

En granskning av delområdena låter urskilja att flickor anser sig kunna påverka frågor som rör hemmet i något större utsträckning än pojkar.

FAKTORER PÅ OPERATIONEN	Vid medeltalet N=1697	flicka N=871	pojke N=823
Ärenden kring skola			
Vilken skola du ska gå i	3,9	3,9	3,8
Vad du får lära dig i skolan (t ex tillvalsämnen, ämnesområden som ni jobbar på lektionerna)	3,5	3,4	3,5
Hur ni jobbar på lektionerna (t ex grupparbeten, självständigt arbete)	3,6	3,6	3,6
Vilken skolmat som serveras	2,7	2,6	2,8
Ha synpunkter på lärarens uppträdande	3,3	3,3	3,3
Ha synpunkter på hur läraren undervisar	3,3	3,3	3,3
Att eleverna sköter om och håller rent i och omkring skolan	3,4	3,4	3,4
Att lyssna på elevernas åsikter när gemensamma regler tas fram och när man löser konflikter	3,7	3,8	3,6
Vid medeltalet	3,42	3,42	3,42
Ärenden kring hem			
Hur mitt rum skall inredas	4,2	4,3	4,0
Hur kan jag använda mina egna pengar	4,2	4,3	4,1
Vad familjen ska köpa in när det gäller saker som mat och kläder	4,0	4,1	3,9
Vilka större inköp som familjen ska göra (t ex datorer, bil, bostad)	3,6	3,6	3,6
Hur familjen använder el och vatten i hemmet	3,4	3,4	3,4
Hur familjen sorterar soporna i hemmet och återvinner på annat sätt	3,5	3,5	3,5
Egen datortid och tid för tv-tittande	3,8	3,9	3,7
När du kommer hem eller går och lägger dig	3,7	3,8	3,7
Hur du hjälper till i hushållet	3,7	3,8	3,6
Om dina föräldrar är skilda, att påverka var du ska bo (svara endast om det gäller dig)	3,7	3,8	3,6
Vid medeltalet	3,78	3,83	3,72
Ärenden kring fritid			
Fritidsaktiviteterna, ställen där du ska hålla till och det som ordnas i din egen kommun	3,4	3,4	3,4
Komma med åsikter till de anställda i närbutiker, serviceverksamhet eller kollektivtrafik (t ex bussförare)	2,8	2,7	2,9
Innehållet i de egna fritidsaktiviteterna eller sättet att använda fritiden	3,8	3,9	3,8
Hur du jobbar frivilligt för en fritidsaktivitet	3,7	3,8	3,6
Vid medeltalet	3,45	3,46	3,43
Vid medeltalet	3,59	3,61	3,56

Tabell: Jämförelse mellan könen

■ = värdet för faktorn är bättre/högre än medelvärdet

■ = värdet för faktorn är sämre/lägre än medelvärdet

■ = medeltal

6.3 Gapanalys

Bild 15. Gapanalys

Enligt värdena i gapanalysen är faktorerna som respondenterna har haft minst möjlighet att påverka i relation till hur viktiga de är att kunna påverka följande:

- Vilken skolmat som serveras
- Ha synpunkter på lärarens uppträdande
- Ha synpunkter på hur läraren undervisar
- Vad man får lära sig i skolan
- Att man lyssnar på elevernas åsikter när gemensamma regler tas fram och när man löser konflikter

En mer detaljerad granskning av de olika delområdena presenteras i nästa avsnitt.

6.4 Skolfrågor

Bild 16. Skolfrågor; gapanalys

Den faktor vars möjlighet att påverka har förverkligats väl (gap -0,4 eller bättre) i förhållande till dess betydelse är:

- Vilken skola man skall gå i

Faktorer som kan förbättras (gap -0,5 till -0,9) avseende möjligheten att påverka är:

- Ha synpunkter på lärarens uppträdande
- Ha synpunkter på hur läraren undervisar
- Vad man får lära sig i skolan
- Att man lyssnar på elevernas åsikter när gemensamma regler tas fram och när man löser konflikter
- Att eleverna sköter om och håller rent i och omkring skolan
- Hur man jobbar på lektionerna

Den faktor som förverkligats dåligt (gap -1,0 eller sämre) avseende möjligheten att påverka är:

- Vilken skolmat som serveras

6.5 Frågor som rör hemmet

Bild 17. Frågor som rör hemmet; gapanalys

Faktorer vars möjligheter att påverka har förverkligats väl (gap -0,4 eller bättre) i förhållande till deras betydelse är:

- Hur det egna rummet ska inredas
- Egen datortid och tid för tv-tittande
- Hur man hjälper till i hushållet
- Hur familjen sorterar soporna i hemmet och återvinner på annat sätt
- Vad familjen ska köpa in när det gäller saker som mat och kläder
- Om föräldrarna är skilda, att påverka var man ska bo
- Hur man kan använda sina egna pengar
- Hur familjen använder el och vatten i hemmet
- När man kommer hem eller går och lägger sig
- Vilka större inköp som familjen ska göra

Det förekommer inga faktorer som kan förbättras (gap -1,0 till -0,9) avseende möjligheten att påverka när det gäller frågor som rör hemmet.

Det förekommer inga faktorer som förverkligats dåligt (gap -1,0 eller sämre) avseende möjligheten att påverka när det gäller frågor som rör hemmet.

6.6 Frågor som rör fritiden

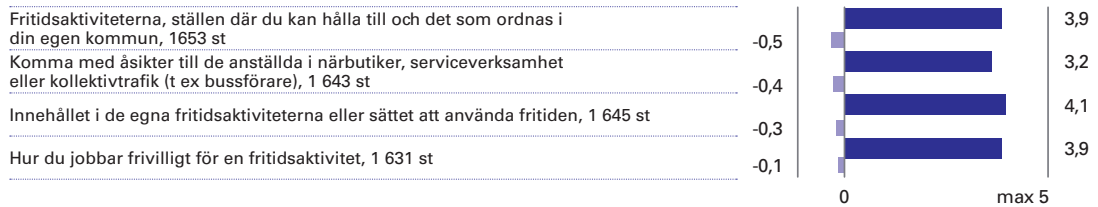

Bild 18. Frågor som rör fritiden; gapanalys

Faktorer vars möjligheter att påverka har förverkligats väl (gap -0,4 eller bättre) i förhållande till deras betydelse är:

- Hur man jobbar frivilligt för en fritidsaktivitet
- Innehållet i de egna fritidsaktiviteterna eller sättet att använda fritiden
- Komma med åsikter till de anställda i närbutiker, serviceverksamhet eller kollektivtrafik

En faktor som kan förbättras (gap -0,5 till -0,9) avseende möjligheten att påverka är:

- Fritidsaktiviteterna, ställen där man kan hålla till och det som ordnas i den egna kommunen

Det förekommer inga faktorer som förverkligats dåligt (gap -1,0 eller sämre) avseende möjligheten att påverka när det gäller frågor som rör fritiden.

6.7 Jämförelse mellan regioner

Enligt gapanalysens sammanlagda medelvärden anses möjligheten att påverka (i förhållande till faktorernas betydelse) något mindre bland eleverna som representerar syd än bland eleverna i övriga regioner.

I synnerhet när det gäller skolfrågor anser sig eleverna i syd ha kunnat påverka i mindre utsträckning än elever i övriga regioner.

Möjligheten att påverka vilken skolmat som serveras upplevs som en dåligt förverkligad faktor i alla regioner; med andra ord har respondenterna fått påverka faktorn i mindre utsträckning än hur viktigt det är för dem att få påverka den. Även många andra av skolfrågorna skulle kunna förbättras avseende möjligheten att påverka dem.

FAKTORER PÅ OPERATIONEN	Vid medeltalet N=1697	nord N=99	öster N=760	söder N=444	väster N=394
Ärenden kring skola					
Vilken skola du ska gå i	-0,3	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3
Vad du får lära dig i skolan (t ex tillvalsämnen, ämnesområden som ni jobbar på lektionerna)	-0,7	-0,6	-0,7	-0,7	-0,7
Hur ni jobbar på lektionerna (t ex grupparbete, självständigt arbete)	-0,5	-0,6	-0,5	-0,5	-0,5
Vilken skolmat som serveras	-1,5	-1,4	-1,5	-1,6	-1,4
Ha synpunkter på lärarens uppträdande	-0,9	-0,8	-0,8	-0,9	-0,9
Ha synpunkter på hur läraren undervisar	-0,8	-0,7	-0,8	-0,9	-0,8
Att eleverna sköter om och håller rent i och omkring skolan	-0,5	-0,2	-0,5	-0,7	-0,5
Att lyssna på elevernas åsikter när gemensamma regler tas fram och när man löser konflikter	-0,7	-0,6	-0,6	-0,8	-0,8
Vid medeltalet	-0,73	-0,64	-0,70	-0,81	-0,73
Ärenden kring hem					
Hur mitt rum skall inredas	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Hur kan jag använda mina egna pengar	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Vad familjen ska köpa in när det gäller saker som mat och kläder	-0,1	0,0	-0,2	-0,2	-0,1
Vilka större inköp som familjen ska göra (t ex datorer, bil, bostad)	-0,3	-0,4	-0,4	-0,3	-0,2
Hur familjen använder el och vatten i hemmet	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2	-0,1
Hur familjen sorterar soporna i hemmet och återvinner på annat sätt	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Egen datortid och tid för tv-tittande	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0
När du kommer hem eller går och lägger dig	-0,3	-0,1	-0,3	-0,3	-0,3
Hur du hjälper till i hushållet	-0,2	0,1	0,0	-0,1	-0,1
Om dina föräldrar är skilda, att påverka var du ska bo (svara endast om det gäller dig)	-0,2	0,1	-0,3	-0,1	-0,1
Vid medeltalet	-0,14	-0,08	-0,16	-0,15	-0,10
Ärenden kring fritid					
Fritidsaktiviteterna, ställen där du ska hålla till och det som ordnas i din egen kommun	-0,5	-0,5	-0,4	-0,6	-0,6
Komma med åsikter till de anställda i närbutiker, serviceverksamhet eller kollektivtrafik (t ex bussförare)	-0,4	-0,4	-0,4	-0,6	-0,4
Innehållet i de egna fritidsaktiviteterna eller sättet att använda fritiden	-0,3	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3
Hur du jobbar frivilligt för en fritidsaktivitet	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2	-0,1
Vid medeltalet	-0,36	-0,34	-0,32	-0,42	-0,36
Vid medeltalet	-0,40	-0,33	-0,39	-0,44	-0,38

Tabell: Jämförelse mellan regioner

I gapanalysen består gapvärdet av skillnaden mellan betyget för förverkligande och betydelse. Ju större det negativa gapvärdet för faktorn är desto missnöjdare är man med faktorn.

■ = väl förverkligad faktor ■ = faktor som kan förbättras ■ = dåligt förverkligad faktor ■ = medeltal

6.8 Jämförelse mellan könen

Enligt gapanalysens sammanlagda medelvärden anses möjligheten att påverka (i förhållande till faktorernas betydelse) något bättre bland pojkar än bland flickor.

Flickornas upplevelse av möjligheten att kunna påverka är sämre än pojkarnas på alla delområden och i synnerhet när det gäller faktorerna "ha synpunkter på lärarens uppträdande" samt "vilken skolmat som serveras". Även pojkarna är negativt inställda till hur de kan påverka vilken skolmat som serveras.

FAKTORER PÅ OPERATIONEN	Vid medeltalet N=1697	flicka N=871	pojke N=823
Ärenden kring skola			
Vilken skola du ska gå i	-0,3	-0,3	-0,3
Vad du får lära dig i skolan (t ex tillvalsämnen, ämnesområden som ni jobbar på lektionerna)	-0,7	-0,8	-0,6
Hur ni jobbar på lektionerna (t ex grupparbeten, självständigt arbete)	-0,5	-0,6	-0,4
Vilken skolmat som serveras	-1,5	-1,7	-1,3
Ha synpunkter på lärarens uppträdande	-0,9	-1,0	-0,7
Ha synpunkter på hur läraren undervisar	-0,8	-0,9	-0,7
Att eleverna sköter om och håller rent i och omkring skolan	-0,5	-0,7	-0,4
Att lyssna på elevernas åsikter när gemensamma regler tas fram och när man löser konflikter	-0,7	-0,8	-0,6
Vid medeltalet	-0,73	-0,85	-0,62
Ärenden kring hem			
Hur mitt rum skall inredas	0,0	0,0	0,1
Hur kan jag använda mina egna pengar	-0,2	-0,2	-0,2
Vad familjen ska köpa in när det gäller saker som mat och kläder	-0,1	-0,2	-0,1
Vilka större inköp som familjen ska göra (t ex datorer, bil, bostad)	-0,3	-0,4	-0,3
Hur familjen använder el och vatten i hemmet	-0,2	-0,2	-0,2
Hur familjen sorterar soporna i hemmet och återvinner på annat sätt	-0,1	-0,1	0,0
Egen datortid och tid för tv-tittande	0,0	0,1	-0,1
När du kommer hem eller går och lägger dig	-0,3	-0,3	-0,3
Hur du hjälper till i hushållet	0,0	0,0	0,0
Om dina föräldrar är skilda, att påverka var du ska bo (svara endast om det gäller dig)	-0,2	-0,4	0,0
Vid medeltalet	-0,14	-0,18	-0,11
Ärenden kring fritid			
Fritidsaktiviteterna, ställen där du ska hålla till och det som ordnas i din egen kommun	-0,5	-0,6	-0,5
Komma med åsikter till de anställda i närbutiker, serviceverksamhet eller kollektivtrafik (t ex bussförare)	-0,4	-0,5	-0,4
Innehållet i de egna fritidsaktiviteterna eller sättet att använda fritiden	-0,3	-0,4	-0,2
Hur du jobbar frivilligt för en fritidsaktivitet	-0,1	-0,1	-0,1
Vid medeltalet	-0,36	-0,39	-0,32
Vid medeltalet	-0,40	-0,46	-0,33

Tabell: Jämförelse mellan könen

I gapanalysen består gapvärdet av skillnaden mellan betyget för förverkligande och betydelse. Ju större det negativa gapvärdet för faktorn är desto missnöjdare är man med faktorn.

■ = väl förverkligad faktor ■ = faktor som kan förbättras ■ = dåligt förverkligad faktor ■ = medeltal

6.9 Jämförelse mellan skolornas storlek

Enligt gapanalysens sammanlagda medelvärden anses möjligheten att påverka (i förhållande till faktorernas betydelse) något bättre bland elever som representerar medelstora skolor.

Oavsett skolans storlek anser respondenterna att möjligheten att påverka vilken skolmat som serveras inte uppfyller önskemålen, och i stora skolor är man dessutom missnöjd med möjligheten att ha synpunkter på hur läraren undervisar.

FAKTORER PÅ OPERATIONEN	Vid medeltalet N=1697	liten N=530	mellanstor N=554	stor N=613
Ärenden kring skola				
Vilken skola du ska gå i	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Vad du får lära dig i skolan (t ex tillvalsämnen, ämnesområden som ni jobbar på lektionerna)	-0,7	-0,7	-0,6	-0,8
Hur ni jobbar på lektionerna (t ex grupparbeten, självständigt arbete)	-0,5	-0,5	-0,4	-0,5
Vilken skolmat som serveras	-1,5	-1,4	-1,4	-1,6
Ha synpunkter på lärarens uppträdande	-0,9	-0,8	-0,8	-0,9
Ha synpunkter på hur läraren undervisar	-0,8	-0,7	-0,8	-1,0
Att eleverna sköter om och håller rent i och omkring skolan	-0,5	-0,5	-0,6	-0,5
Att lyssna på elevernas åsikter när gemensamma regler tas fram och när man löser konflikter	-0,7	-0,6	-0,7	-0,7
Vid medeltalet	-0,73	-0,70	-0,70	-0,79
Ärenden kring hem				
Hur mitt rum skall inredas	0,0	0,0	0,0	0,1
Hur kan jag använda mina egna pengar	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Vad familjen ska köpa in när det gäller saker som mat och kläder	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2
Vilka större inköp som familjen ska göra (t ex datorer, bil, bostad)	-0,3	-0,4	-0,3	-0,4
Hur familjen använder el och vatten i hemmet	-0,2	-0,3	-0,1	-0,2
Hur familjen sorterar soporna i hemmet och återvinner på annat sätt	-0,1	-0,2	0,0	0,0
Egen datortid och tid för tv-tittande	0,0	0,0	-0,1	0,0
När du kommer hem eller går och lägger dig	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3
Hur du hjälper till i hushållet	0,0	-0,1	0,0	0,0
Om dina föräldrar är skilda, att påverka var du ska bo (svara endast om det gäller dig)	-0,2	-0,2	-0,1	-0,2
Vid medeltalet	-0,14	-0,17	-0,10	-0,15
Ärenden kring fritid				
Fritidsaktiviteterna, ställen där du ska hålla till och det som ordnas i din egen kommun	-0,5	-0,6	-0,5	-0,5
Komma med åsikter till de anställda i närbutiker, serviceverksamhet eller kollektivtrafik (t ex bussförare)	-0,4	-0,5	-0,4	-0,4
Innehållet i de egna fritidsaktiviteterna eller sättet att använda fritiden	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Hur du jobbar frivilligt för en fritidsaktivitet	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1
Vid medeltalet	-0,36	-0,39	-0,33	-0,35
Vid medeltalet	-0,40	-0,40	-0,36	-0,42

Tabell: Jämförelse mellan skolornas storlek

I gapanalysen består gapvärdet av skillnaden mellan betyget för förverkligande och betydelse. Ju större det negativa gapvärdet för faktorn är desto missnöjdare är man med faktorn.

■ = väl förverkligad faktor ■ = faktor som kan förbättras ■ = dåligt förverkligad faktor ■ = medeltal

7 ÅSIKTER OM MEDIA, INFORMATION OCH DELAKTIGHET

7.1 Påståenden om media och ungdomars delaktighet

Hela landet

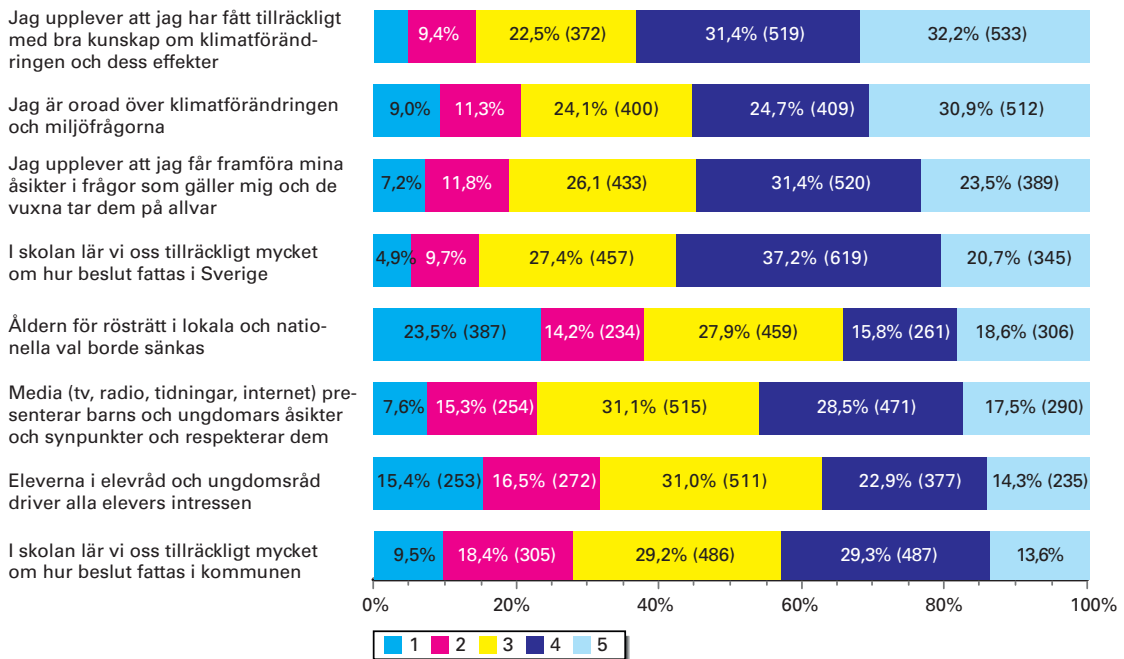

Bild 19. Här följer några påståenden om media och ungdomars delaktighet. Markera vid varje påstående om du håller helt med (5), håller delvis med (4), inte tycker någonting (3), håller lite med (2) eller inte håller med alls (1).

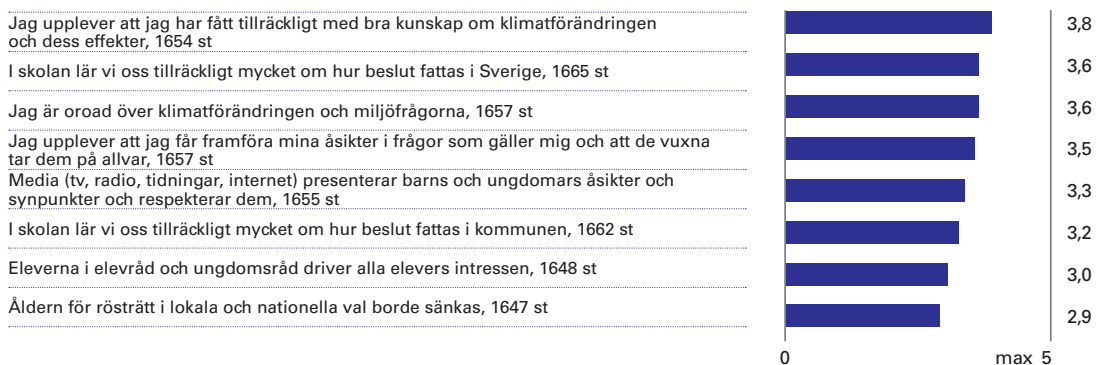

Bild 20. Medelvärden

Respondenterna instämmer mest i påståendena "Jag upplever att jag har fått tillräckligt med bra kunskap om klimatförändringen och dess effekter" och "I skolan lär vi oss tillräckligt mycket om hur beslut fattas i Sverige".

Respondenterna håller däremot minst med om att åldern för rösträtt i lokala och nationella val borde sänkas.

Flickorna instämmer i påståendena något mer sällan än pojkarna.

Flickorna har en mer negativ inställning än pojkarna särskilt när det gäller påståendet om att rösträttsåldern borde sänkas. Dessutom är flickorna något mer oroade än pojkarna över klimatförändringen och miljöfrågorna.

FAKTORER PÅ OPERATIONEN	Vid medeltalet N=1697	flicka N=871	pojke N=823
I skolan lär vi oss tillräckligt mycket om hur beslut fattas i Sverige	3,6	3,5	3,7
I skolan lär vi oss tillräckligt mycket om hur beslut fattas i kommunen	3,2	3,1	3,3
Åldern för rösträtt i lokala och nationella val borde sänkas	2,9	2,7	3,1
Eleverna i elevråd och ungdomsråd driver alla elevers intressen	3,0	3,0	3,1
Jag upplever att jag får framföra mina åsikter i frågor som gäller mig och de vuxna tar dem på allvar	3,5	3,5	3,5
Media (tv, radio, tidningar, internet) presenterar barns och ungdomars åsikter och synpunkter och respekterar dem	3,3	3,3	3,4
Jag upplever att jag har fått tillräckligt med bra kunskap om klimatförändringen och dess effekter	3,8	3,7	3,9
Jag är oroad över klimatförändringen och miljöfrågorna	3,6	3,7	3,4
Vid medeltalet	3,37	3,31	3,43

Tabell: Jämförelse mellan könen

□ = värdet för faktorn är bättre/högre än medelvärdet

■ = värdet för faktorn är sämre/lägre än medelvärdet

■ = medeltal

Enligt regionindelning 1/3

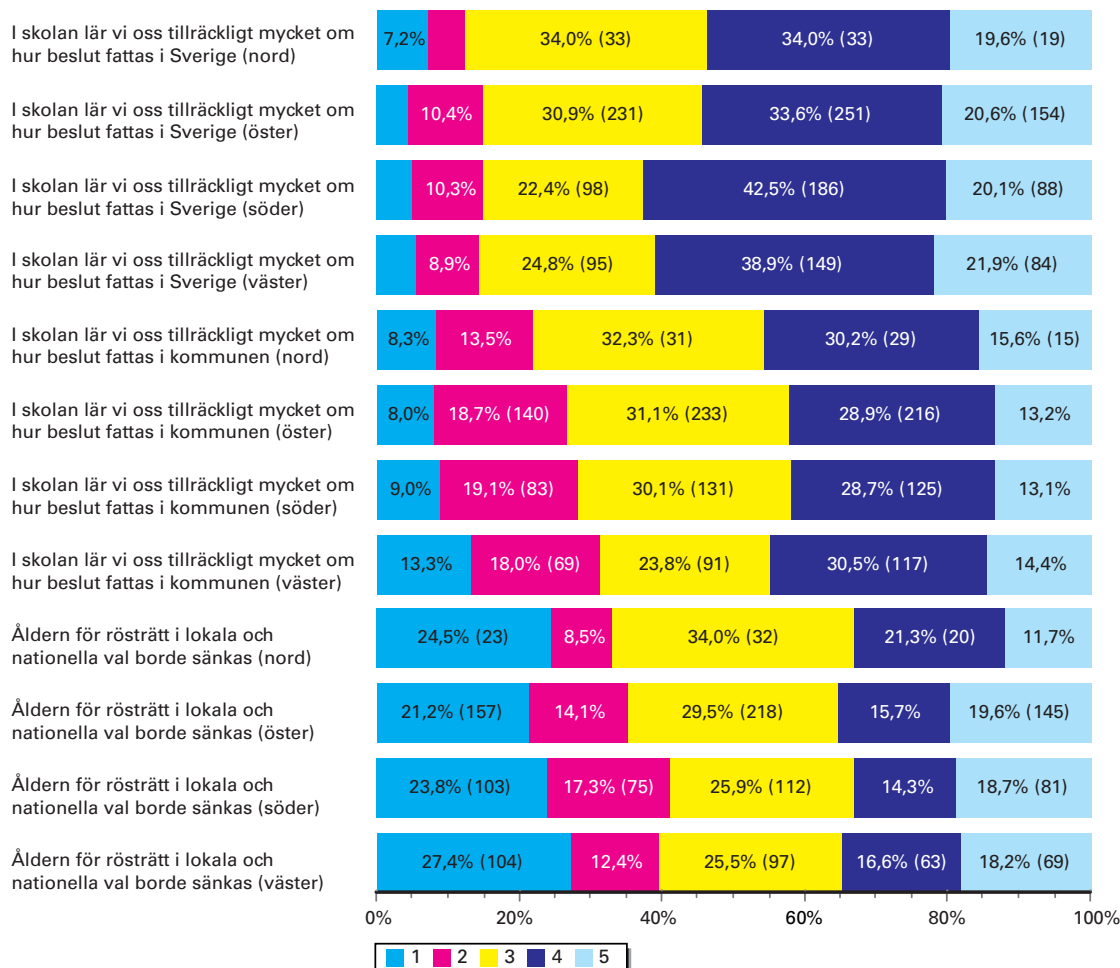

Bild 21. Här följer några påståenden om media och ungdomars delaktighet. Markera vid varje påstående om du håller helt med (5), håller delvis med (4), inte tycker någonting (3), håller lite med (2) eller inte håller med alls (1).

Eleverna i nord och öst håller inte lika ofta som övriga regioner med om påståendet "I skolan lär vi oss tillräckligt mycket om hur beslut fattas i Sverige"

Vad gäller inställningen till sänkt röstråtsålder är det inga större skillnader regioner emellan. I nord håller man dock helt med om detta påstående mer sällan än i andra regioner.

Enligt regionindelning 2/3

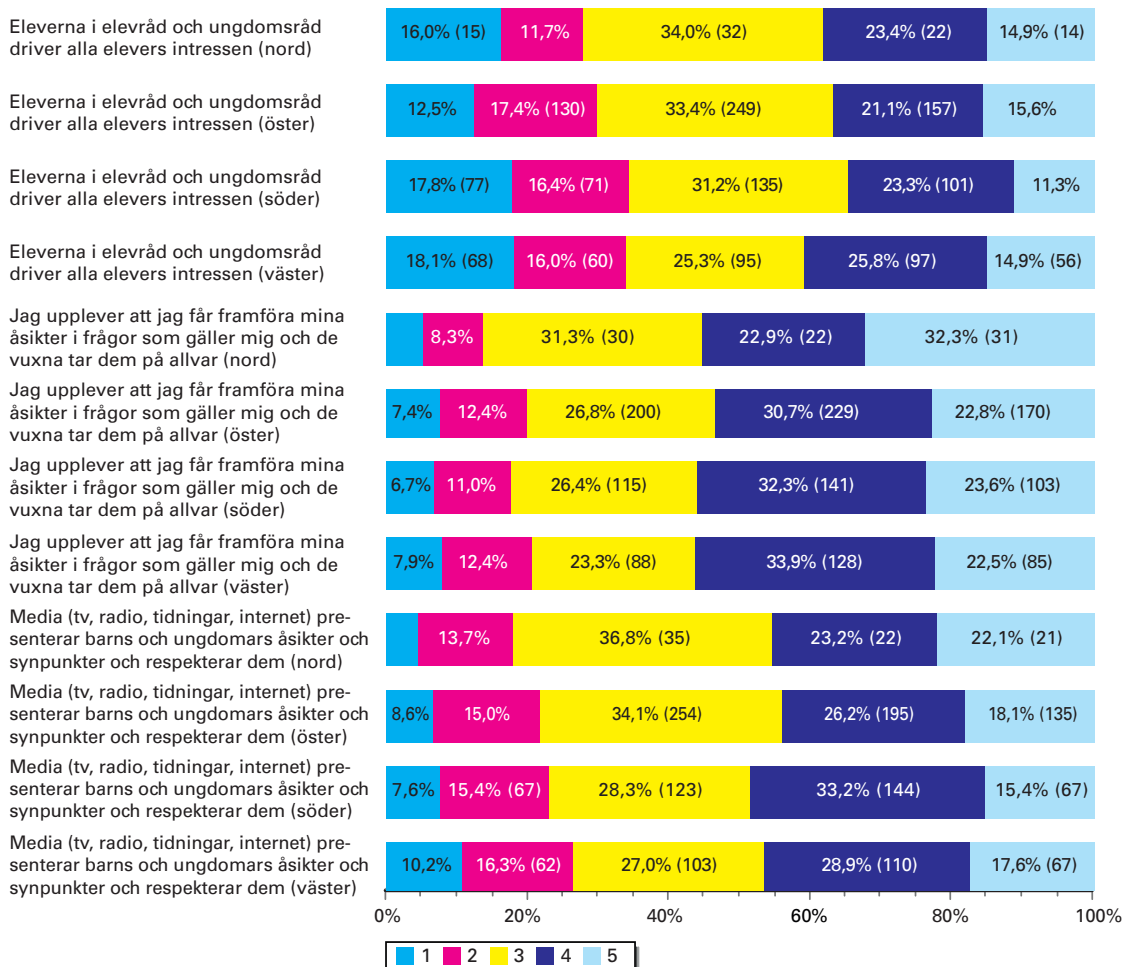

Bild 22. Här följer några påståenden om media och ungdomars delaktighet. Markera vid varje påstående om du håller helt med (5), håller delvis med (4), inte tycker någonting (3), håller lite med (2) eller inte håller med alls (1).

Det går inte att urskilja några större skillnader regionerna emellan för de ovan presenterade påståendena. Representanterna för nord har oftare än respondenter i övriga regioner en neutral inställning (alternativ 3) till olika påståenden.

Enligt regionindelning 3/3

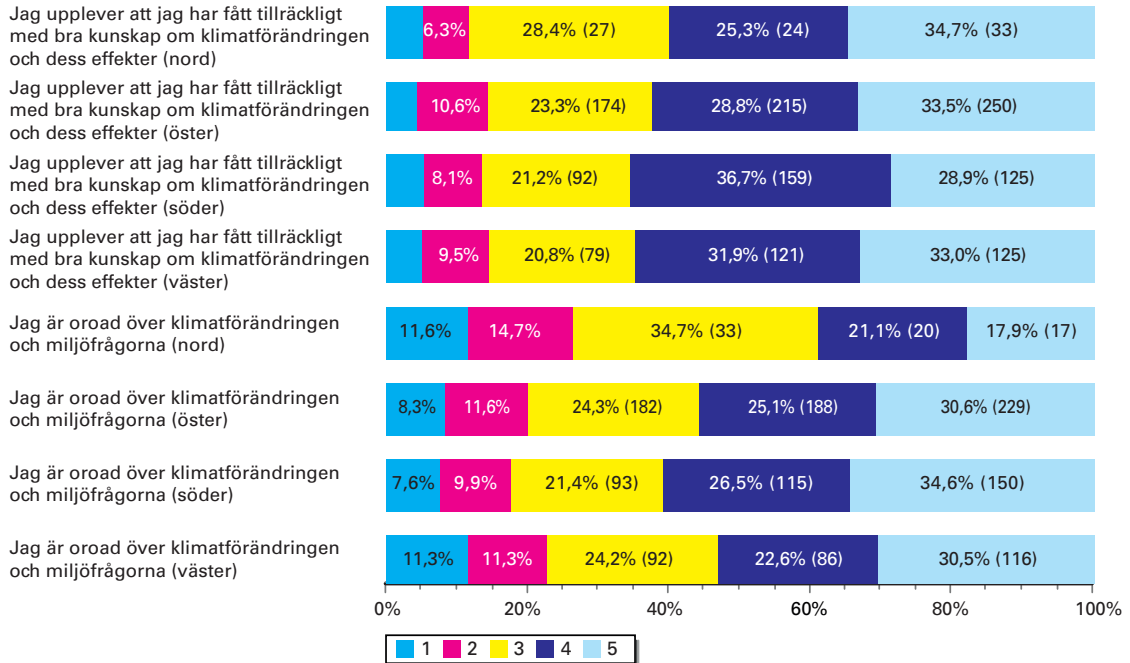

Bild 23. Här följer några påståenden om media och ungdomars delaktighet. Markera vid varje påstående om du håller helt med (5), håller delvis med (4), inte tycker någonting (3), håller lite med (2) eller inte håller med alls (1).

Respondenterna i alla regioner anser sig ha fått ungefär lika mycket information om klimatförändringarna. Man har fått något mer information i öst och syd, och minst i nord.

Däremot är eleverna som representerar syd mest oroad över klimatförändringen och miljöfrågorna.

7.2 Viktiga frågor där man borde lyssna på vad ungdomar tycker

Hela landet

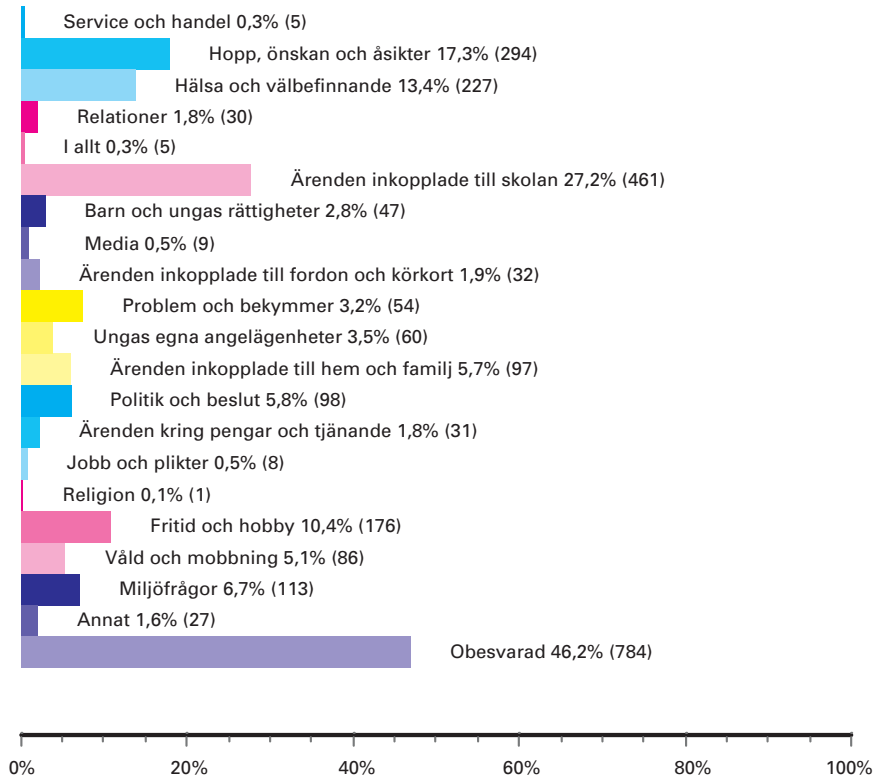

Bild 24. Skriv ner tre viktiga frågor där man borde lyssna på vad ungdomar tycker. (Sammanlagt resultat av de tre nämnda frågorna)

Respondenterna ombads nämna tre viktiga frågor där man borde lyssna på vad ungdomar tycker.

Sammantaget nämndes skolfrågor oftast som en viktig fråga där man borde lyssna på vad ungdomar tycker. Av respondenterna nämnde 27% skolfrågor bland de tre viktigaste frågorna. Även ungdomars vilja, önskemål och åsikter (17%), hälsa och välbefinnande (13%) samt fritid och intressen (10%) omnämndes ofta.

Enligt regionindelning

	nord	öster	söder	väster
Service och handel	0,0% (0)	0,3% (2)	0,5% (2)	0,3% (1)
Hopp, önskan och åsikter	14,1% (14)	19,2% (146)	15,1% (67)	17,0% (67)
Hälsa och välbefinnande	12,1% (12)	12,1% (92)	17,6% (78)	11,4% (45)
Relationer	0,0% (0)	2,0% (15)	1,1% (5)	2,5% (10)
I allt	1,0% (1)	0,3% (2)	0,2% (1)	0,3% (1)
Ärenden inkopplade till skolan	21,2% (21)	25,3% (192)	30,6% (136)	28,4% (112)
Barn och ungars rättigheter	0,0% (0)	4,1% (31)	2,9% (13)	0,8% (3)
Media	0,0% (0)	0,7% (5)	0,5% (2)	0,5% (2)
Ärenden inkopplade till fordeon och körkort	3,0% (3)	1,2% (9)	2,9% (13)	1,8% (7)
Problem och bekymmer	2,0% (2)	3,4% (26)	2,7% (12)	3,6% (14)
Ungas egna angelägenheter	2,0% (2)	2,5% (19)	3,2% (14)	6,3% (25)
Ärenden inkopplade till hem och familj	0,0% (0)	6,7% (51)	5,9% (26)	5,1% (20)
Politik och beslut	5,1% (5)	6,4% (49)	6,3% (28)	4,1% (16)
Ärenden kring pengar och tjänande	3,0% (3)	2,4% (18)	0,7% (3)	1,8% (7)
Jobb och plikter	1,0% (1)	0,7% (5)	0,2% (1)	0,3% (1)
Religion	0,0% (0)	0,0% (0)	0,2% (1)	0,0% (0)
Fritid och hobby	12,1% (12)	9,7% (74)	12,6% (56)	8,6% (34)
Våld och mobbning	6,1% (6)	5,0% (38)	4,7% (21)	5,3% (21)
Milöfrågor	2,0% (2)	7,5% (57)	6,5% (29)	6,3% (25)
Annat	1,0% (1)	1,7% (13)	2,0% (9)	1,0% (4)
Obesvarad	51,5% (51)	47,5% (361)	44,1% (196)	44,7% (176)
Sammanlagt	137,4% (136)	158,6% (1205)	160,6% (713)	150,0% (591)

Bild 25. Skriv ner tre viktiga frågor där man borde lyssna på vad ungdomar tycker. (Sammanlagt resultat av de tre nämnda frågorna)

De tre viktigaste frågorna som oftast nämndes uppdelade efter region är:

- Nord: skolfrågor (21%), ungdomars vilja, önskemål och åsikter (14%), fritid och intressen (12%) samt hälsa och välbefinnande (12%)
- Öst: skolfrågor (25%), ungdomars vilja, önskemål och åsikter (19%), hälsa och välbefinnande (12%)
- Syd: skolfrågor (31%), hälsa och välbefinnande (18%) samt ungdomars vilja, önskemål och åsikter (15%)
- Väst: skolfrågor (28%), ungdomars vilja, önskemål och åsikter (17%) samt hälsa och välbefinnande (11%)

7.3 Viktiga åtgärder för att bekämpa klimatförändringen och skydda naturen

Hela landet

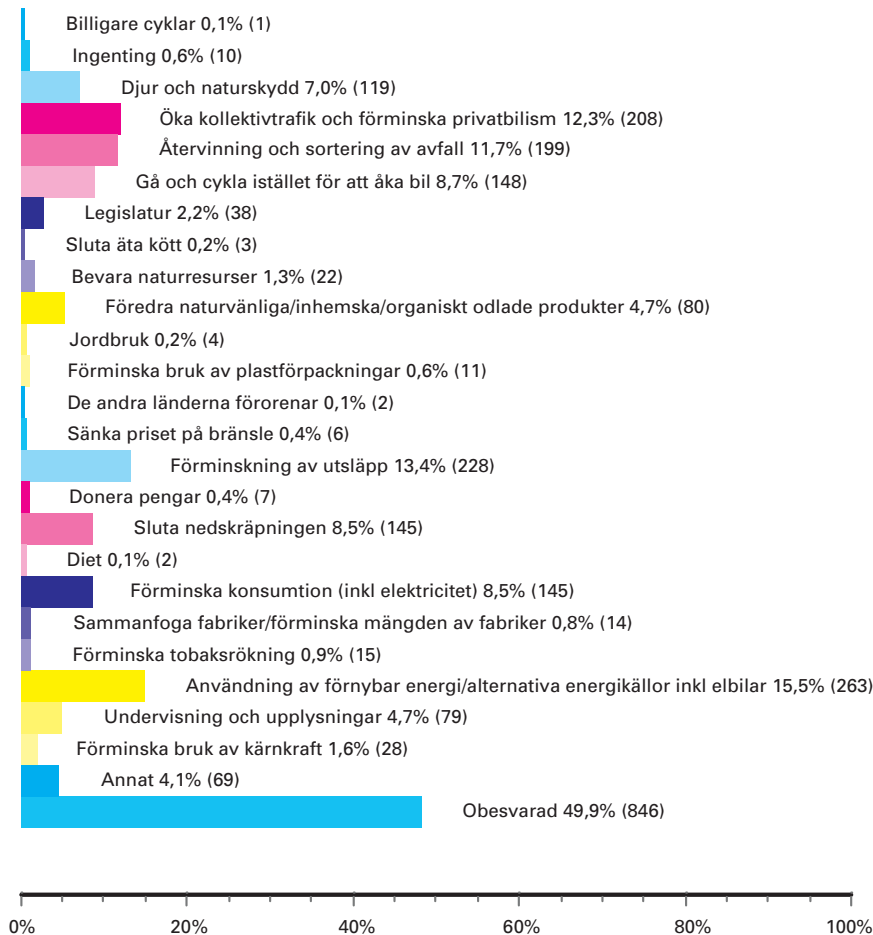

Bild 26. Skriv ner de tre viktigaste åtgärderna som enligt dig borde vidtas i Sverige för att bekämpa klimatförändringen och/eller skydda naturen. (Sammanlagt resultat av de tre nämnda åtgärderna)

Respondenterna ombads att nämna de tre viktigaste åtgärderna som borde vidtas i Sverige för att bekämpa klimatförändringen och/eller skydda naturen.

Sammantaget anser respondenterna att de viktigaste åtgärderna är att använda alternativa, förnybara energikällor (16%), att minska utsläppen (13%) samt att utöka kollektivtrafiken och minska privatbilismen (12%). Även åtgärder som rör återvinning och sopsortering omnämns ofta (12%).

Enligt regionindelning

	nord	öster	söder	väster
Billigare cyklar	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,3% (1)
Ingenting	1,0% (1)	0,8% (6)	0,5% (2)	0,3% (1)
Djur och naturskydd	3,0% (3)	8,2% (62)	6,5% (29)	6,3% (25)
Öka kollektivtrafik och förminska privatbilism	3,0% (3)	12,6% (96)	14,0% (62)	11,9% (47)
Återvinning och sortering av avfall	8,1% (8)	12,8% (97)	11,5% (51)	10,9% (43)
Gå och cykla istället för att åka bil	1,0% (1)	5,7% (43)	12,6% (56)	12,2% (48)
Legislatur	5,1% (5)	3,0% (23)	2,0% (9)	0,3% (1)
Sluta äta kött	0,0% (0)	0,1% (1)	0,2% (1)	0,3% (1)
Bevara naturresurser	0,0% (0)	0,4% (3)	0,9% (4)	3,8% (15)
Förädra naturvänliga/inhemska/organiskt odlade produkter	2,0% (2)	5,8% (44)	3,6% (16)	4,6% (18)
Jordbruk	0,0% (0)	0,3% (2)	0,2% (1)	0,3% (1)
Förminska bruk av plastförpackningar	1,0% (1)	0,8% (6)	0,5% (2)	0,5% (2)
Dom andra länderna förorenar	0,0% (0)	0,1% (1)	0,2% (1)	0,0% (0)
Sänka priset på bränsle	2,0% (2)	0,3% (2)	0,0% (0)	0,5% (2)
Förminskning av utsläpp	10,1% (10)	12,5% (95)	14,6% (65)	14,7% (58)
Donera pengar	0,0% (0)	0,4% (3)	0,5% (2)	0,5% (2)
Sluta nedskräpningen	10,1% (10)	8,3% (63)	9,7% (43)	7,4% (29)
Diet	0,0% (0)	0,1% (1)	0,0% (0)	0,3% (1)
Förminska konsumtion (inkl elektricitet)	6,1% (6)	8,4% (64)	10,4% (46)	7,4% (29)
Sammanfoga fabriker/förminska mängden av fabriker	0,0% (0)	0,5% (4)	1,8% (8)	0,5% (2)
Förminska tobaksrökning	2,0% (2)	0,7% (5)	1,4% (6)	0,5% (2)
Användning av förnybar energi/alternativa energikällor inkl elbilar	14,1% (14)	15,5% (118)	17,1% (76)	14,0% (55)
Undervisning och upplysningar	2,0% (2)	3,9% (30)	7,2% (32)	3,8% (15)
Förminska bruk av kärnkraft	0,0% (0)	1,8% (14)	0,9% (4)	2,5% (10)
Annat	3,0% (3)	4,2% (32)	3,6% (16)	4,6% (18)
Obesvarat	62,6% (62)	52,6% (400)	45,0% (200)	46,7% (184)
Sammanlagt	136,4% (135)	159,9% (1215)	164,9% (732)	154,8% (610)

Bild 27. Skriv ner de tre viktigaste åtgärderna som enligt dig borde vidtas i Sverige för att bekämpa klimatförändringen och/eller skydda naturen. (Sammanlagt resultat av de tre nämnda åtgärderna)

De tre viktigaste åtgärderna uppdelade efter region är:

- Nord: att använda alternativa, förnybara energikällor (14%), att minska utsläppen (10%) och att sluta nedskräpningen (10%)
- Öst: att använda alternativa, förnybara energikällor (16%), att utöka kollektivtrafiken och minska privatbilismen (13%) samt att återvinna och sopsortera (13%) och att minska utsläppen (13%)
- Syd: att använda alternativa, förnybara energikällor (17%), att minska utsläppen (15%) samt att utöka kollektivtrafiken och minska privatbilismen (14%)
- Väst: att minska utsläppen (15%), att använda alternativa, förnybara energikällor (14%), att utöka kollektivtrafiken och minska privatbilismen (12%) samt att gå och cykla i stället för att åka bil (12%)

7.4 Deltagande

Hela landet

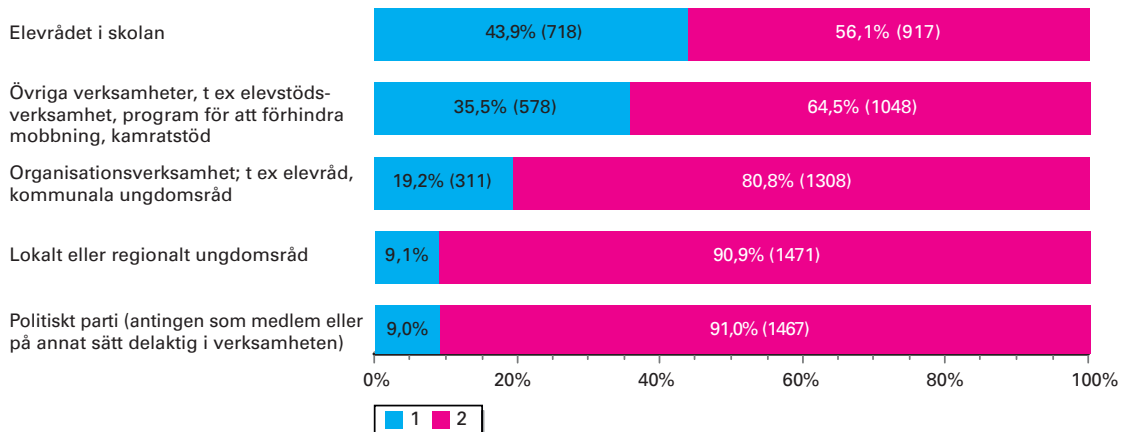

Bild 28. Har du deltagit i någon av följande aktiviteter?
(Skala: 1 = ja, 2 = nej)

Av respondenterna har 44% deltagit i eleverrådet i skolan, 36% i övriga verksamheter i skolan och 19% i organisationsverksamhet. Endast 9% av respondenterna anger att de deltagit i ett politiskt parti och/eller ett ungdomsråd (9%).

Det är ingen skillnad mellan pojkar och flickors deltagande, utan de har deltagit i olika aktiviteter i ungefär samma utsträckning. En något större andel av pojkarna (ungefär 4%-enheter) har oftare än flickorna deltagit i organisationsverksamhet och ett politiskt parti.

En jämförelse mellan skolornas storlek visar att respondenterna som representerar små skolor oftare har deltagit i flera olika aktiviteter; särskilt i eleverrådet i skolan.

Enligt regionindelning

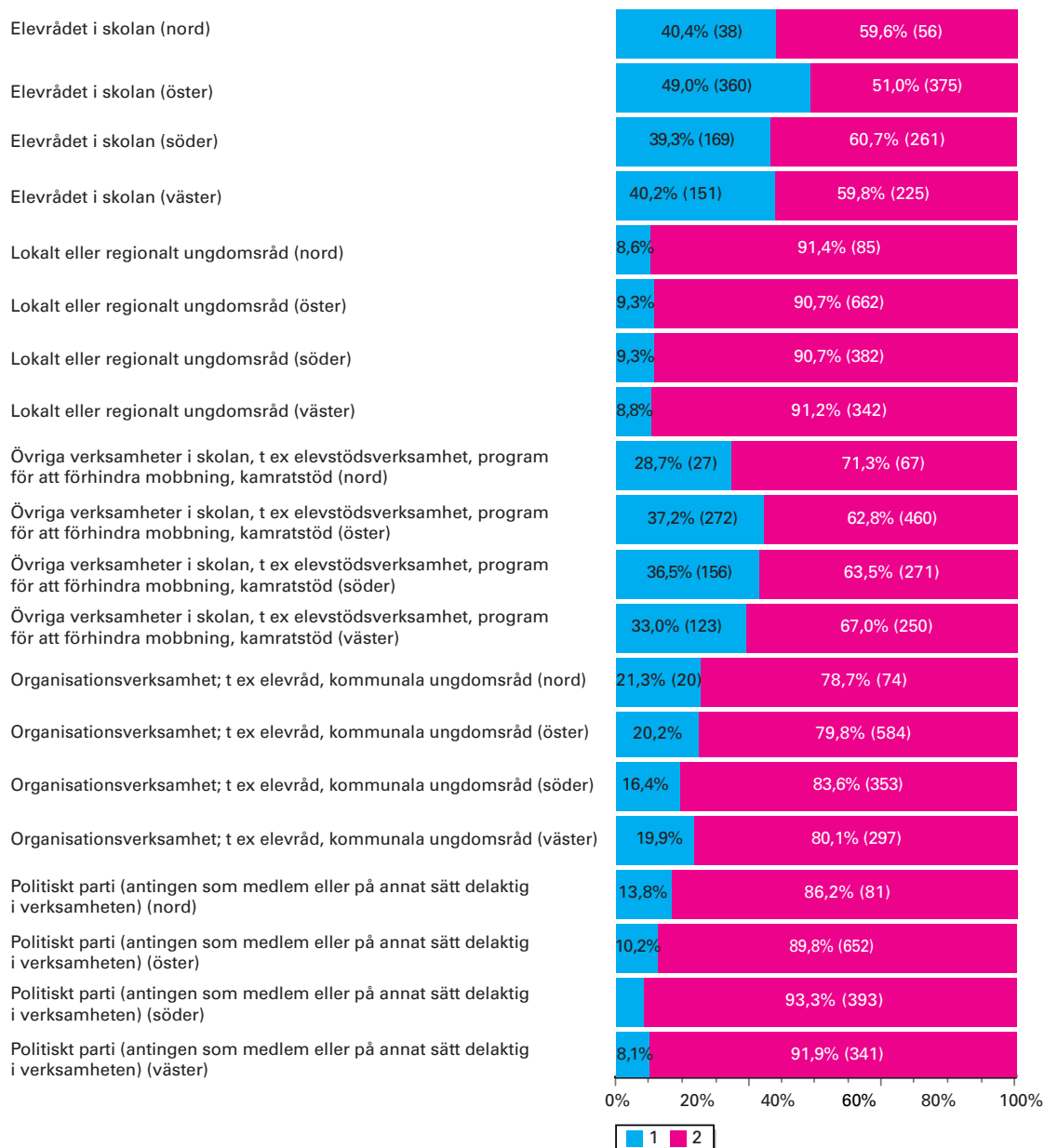

Bild 29. Har du deltagit i någon av följande aktiviteter? (Skala: 1 = ja, 2 = nej)

Närapå hälften (49%) av respondenterna som representerar öst har deltagit i elevrådet i skolan. Mest aktiva att delta i övriga verksamheter i skolan har man varit i öst (37%) och syd (37%), och minst aktiva i nord (29%).

Respondenterna som representerar nord har oftast deltagit i organisationsverksamhet och i ett politiskt parti. Skillnaderna mellan regionerna är dock väldigt små gällande dessa aktiviteter. Respondenterna i syd har lägst deltagande i ovan nämnda aktiviteter; skillnaden jämfört med deltagandet i nord är cirka 5–7%-enheter.

8 BARN OCH UNGDOMAR SOM MEDBORGARE

8.1 Hur viktiga kanaler och metoder för påverkan är

Hela landet

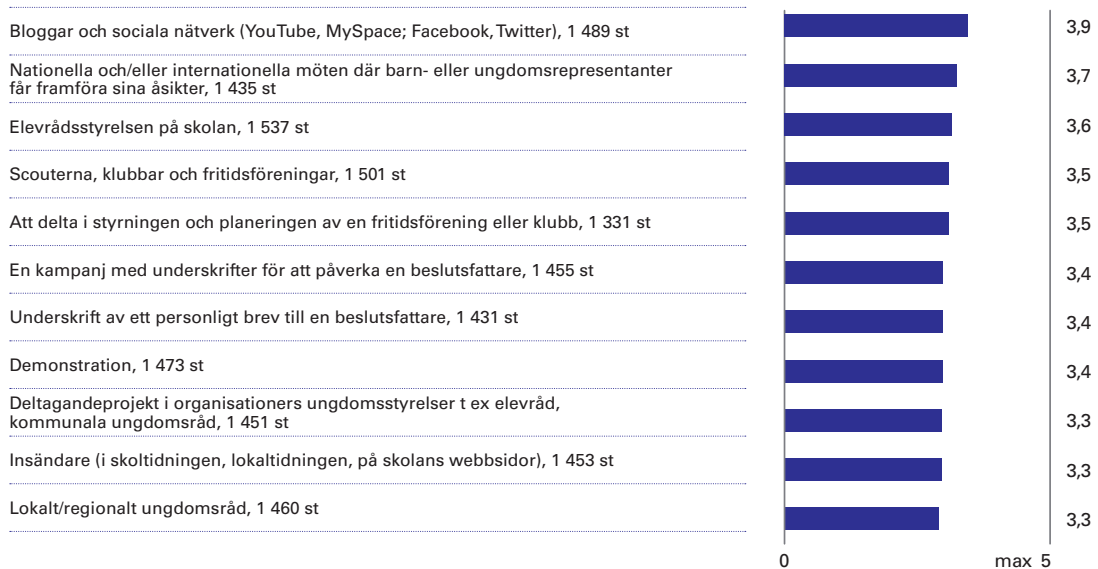

Bild 30. Bedöm hur viktiga följande kanaler och metoder för påverkan är enligt dig. (Skala: 1=ingen betydelse alls, 2=knappast någon betydelse, 3=inte betydelslös men inte heller viktig, 4=ganska viktig, 5=mycket viktig)

De viktigaste kanalerna och metoderna för påverkan för respondenterna är:

- Bloggar och sociala nätverk (YouTube, MySpace, Facebook, Twitter)
- Nationella och/eller internationella möten där barn- eller ungdomsrepresentanter får framföra sina åsikter
- Elevrådsstyrelsen på skolan

Vid jämförelse mellan regionerna kan man se att de olika kanalerna och metoderna för påverkan anses viktigast i region öst. Minst viktiga anses olika kanaler och metoder för påverkan vara i nord och väst. Skillnaderna mellan regionerna är dock små.

FAKTORER PÅ OPERATIONEN	Vid medeltalet N=1697	nord N=99	öster N=760	söder N=444	väster N=394
Kanaler för påverkan					
Eleverrådsstyrelsen på skolan	3,6	3,2	3,7	3,5	3,4
Lokalt/regionalt ungdomsråd	3,3	3,1	3,4	3,2	3,1
Deltagandeprojekt i organisationers ungdomsstyrelser t ex elevråd, kommunala ungdomsråd	3,3	3,1	3,5	3,3	3,1
Scouterna, klubbar och fritidsföreningar	3,5	3,5	3,6	3,5	3,3
Vid medeltalet	3,42	3,22	3,57	3,37	3,23
Metoder för påverkan					
Demonstration	3,4	3,2	3,5	3,3	3,1
En kampanj med underskrifter för att påverka en beslutsfattare	3,4	3,1	3,6	3,4	3,3
Underskrift av ett personligt brev till en beslutsfattare	3,4	3,2	3,5	3,3	3,2
Nationella och/eller internationella möten där barn- eller ungdomsrepresentanter får framföra sina åsikter	3,7	3,5	3,8	3,6	3,5
Bloggar och sociala nätverk (YouTube, MySpace; Facebook, Twitter)	3,9	3,6	4,1	3,7	3,7
Insändare (i skoltidningen, lokaltidningen, på skolans webbsidor)	3,3	3,2	3,5	3,2	3,1
Att delta i styrningen och planeringen av en fritidsförening eller klubb	3,5	3,5	3,6	3,4	3,2
Vid medeltalet	3,50	3,32	3,64	3,44	3,32
Vid medeltalet	3,47	3,29	3,61	3,41	3,29

Tabell: Jämförelse mellan regioner

■ = värdet för faktorn är bättre/högre än medelvärdet ■ = värdet för faktorn är sämre/lägre än medelvärdet ■ = medeltal

Flera av kanalerna och metoderna för påverkan anses vara viktigare bland flickor än bland pojkar.

FAKTORER PÅ OPERATIONEN	Vid medeltalet N=1697	flicka N=871	pojke N=823
Kanaler för påverkan			
Eleverrådsstyrelsen på skolan	3,6	3,7	3,4
Lokalt/regionalt ungdomsråd	3,3	3,4	3,2
Deltagandeprojekt i organisationers ungdomsstyrelser t ex elevråd, kommunala ungdomsråd	3,3	3,5	3,2
Scouterna, klubbar och fritidsföreningar	3,5	3,6	3,4
Vid medeltalet	3,42	3,55	3,29
Metoder för påverkan			
Demonstration	3,4	3,4	3,3
En kampanj med underskrifter för att påverka en beslutsfattare	3,4	3,5	3,4
Underskrift av ett personligt brev till en beslutsfattare	3,4	3,4	3,3
Nationella och/eller internationella möten där barn- eller ungdomsrepresentanter får framföra sina åsikter	3,7	3,8	3,5
Bloggar och sociala nätverk (YouTube, MySpace; Facebook, Twitter)	3,9	4,0	3,8
Insändare (i skoltidningen, lokaltidningen, på skolans webbsidor)	3,3	3,5	3,2
Att delta i styrningen och planeringen av en fritidsförening eller klubb	3,5	3,5	3,4
Vid medeltalet	3,50	3,60	3,41
Vid medeltalet	3,47	3,58	3,36

Tabell: Jämförelse mellan regioner

■ = värdet för faktorn är bättre/högre än medelvärdet ■ = värdet för faktorn är sämre/lägre än medelvärdet ■ = medeltal

8.2 Förverkligande som redskap för påverkan

Hela landet

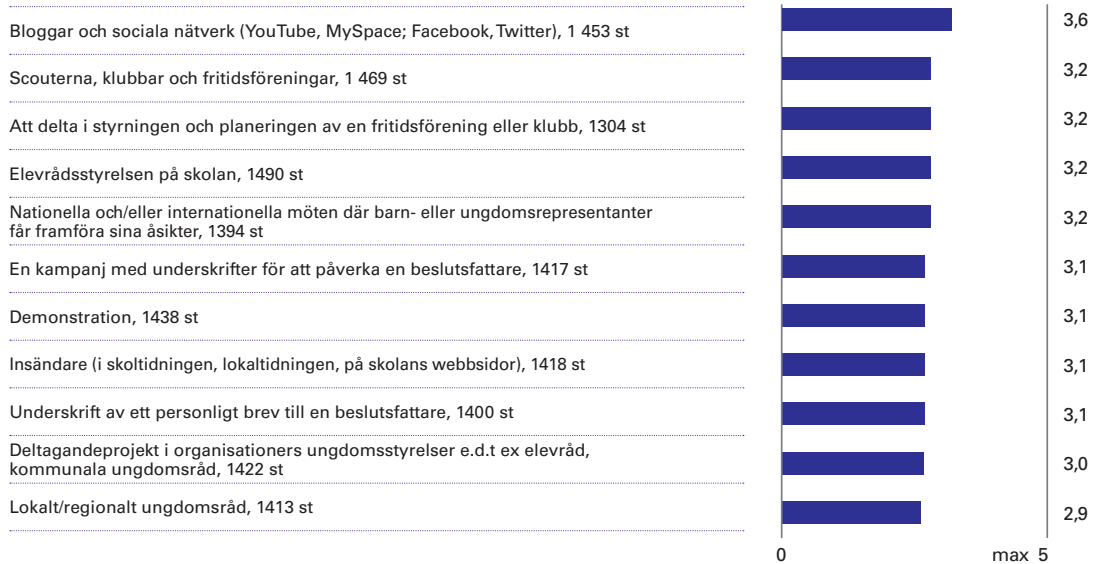

Bild 31. Påverka omständigheten. (Skala: 1 = kan inte påverka alls, 2 = kan påverka obetydligt, 3 = kan påverka något, 4 = kan påverka till en del, 5 = kan påverka mycket)

De kanaler och metoder som fungerat bäst för påverkan är:

- Bloggar och sociala nätverk (YouTube, MySpace, Facebook, Twitter)
- Scouterna, klubbar och fritidsföreningar
- Att delta i styrningen och planeringen av en fritidsförening eller klubb
- Elevrådsstyrelsen på skolan
- Nationella och/eller internationella möten där barn- eller ungdomsrepresentanter får framföra sina åsikter

En jämförelse mellan regionerna visar att skolungdomarna i öst sammanlagt har bäst erfarenheter av olika kanaler och metoder för påverkan. De olika kanalerna och metoderna för påverkan har fungerat sämst för respondenterna i väst.

FAKTORER PÅ OPERATIONEN	Vid medeltalet N=1697	nord N=99	öster N=760	söder N=444	väster N=394
Kanaler för påverkan					
Elevrådsstyrelsen på skolan	3,2	2,9	3,4	3,1	3,1
Lokalt/regionalt undområd	2,9	2,9	3,1	2,8	2,8
Deltagandeprojekt i organisationers ungdomsstyrelser t ex elevråd, kommunala ungdomsråd	3,0	2,9	3,2	2,9	2,8
Scouterna, klubbar och fritidsföreningar	3,2	3,1	3,4	3,2	3,1
Vid medeltalet	3,11	2,95	3,26	3,01	2,96
Metoder för påverkan					
Demonstration	3,1	3,1	3,3	3,0	2,8
En kampanj med underskrifter för att påverka en beslutsfattare	3,1	3,0	3,3	3,1	2,9
Underskrift av ett personligt brev till en beslutsfattare	3,1	3,2	3,3	2,9	2,9
Nationella och/eller internationella möten där barn- eller ungdomsrepresentanter får framföra sina åsikter	3,2	3,4	3,3	3,1	3,1
Bloggar och sociala nätverk (YouTube, MySpace; Facebook, Twitter)	3,6	3,4	3,9	3,4	3,5
Insändare (i skoltidningen, lokaltidningen, på skolans webbsidor)	3,1	3,0	3,2	3,0	2,9
Att delta i styrningen och planeringen av en fritidsförening eller klubb	3,2	3,3	3,3	3,2	3,0
Vid medeltalet	3,21	3,20	3,36	3,09	3,01
Vid medeltalet	3,17	3,11	3,32	3,06	2,99

Tabell: Jämförelse mellan regioner

■ = värdet för faktorn är bättre/högre än medelvärdet ■ = värdet för faktorn är sämre/lägre än medelvärdet ■ = medeltal

Flickorna anser att flera av kanalerna och metoderna för påverkan har fungerat bättre än vad pojkarna tycker. Skillnaderna är dock små. Störst är skillnaden mellan flickor och pojkar när det gäller inställningen till elevrådsstyrelsen på skolan.

FAKTORER PÅ OPERATIONEN	Vid medeltalet N=1697	flicka N=871	pojke N=823
Kanaler för påverkan			
Elevrådsstyrelsen på skolan	3,2	3,3	3,1
Lokalt/regionalt undområd	2,9	3,0	2,9
Deltagandeprojekt i organisationers ungdomsstyrelser t ex elevråd, kommunala ungdomsråd	3,0	3,1	2,9
Scouterna, klubbar och fritidsföreningar	3,2	3,3	3,2
Vid medeltalet	3,11	3,17	3,04
Metoder för påverkan			
Demonstration	3,1	3,1	3,1
En kampanj med underskrifter för att påverka en beslutsfattare	3,1	3,2	3,1
Underskrift av ett personligt brev till en beslutsfattare	3,1	3,1	3,0
Nationella och/eller internationella möten där barn- eller ungdomsrepresentanter får framföra sina åsikter	3,2	3,3	3,1
Bloggar och sociala nätverk (YouTube, MySpace; Facebook, Twitter)	3,6	3,7	3,6
Insändare (i skoltidningen, lokaltidningen, på skolans webbsidor)	3,1	3,1	3,0
Att delta i styrningen och planeringen av en fritidsförening eller klubb	3,2	3,2	3,2
Vid medeltalet	3,21	3,24	3,16
Vid medeltalet	3,17	3,22	3,12

Tabell: Jämförelse mellan regioner

■ = värdet för faktorn är bättre/högre än medelvärdet ■ = värdet för faktorn är sämre/lägre än medelvärdet ■ = medeltal

8.3 Gapanalys

Bild 32. Gapanalys

Den faktor bland kanalerna och metoderna för påverkan som fungerat sämst i relation till dess betydelse enligt värdena i gapanalysen är:

- Nationella och/eller internationella möten där barn- eller ungdomsrepresentanter får framföra sina åsikter

Generellt anses de olika kanalerna och metoderna för påverkan vara ganska effektiva i relation till deras betydelse. Kanaler och metoder för påverkan som enligt Innolinks indelning (s. 22) har förverkligats dåligt påträffades inte i materialet.

8.4 Jämförelse mellan regioner

En regional granskning visar att alla kanaler och metoder för påverkan har bedömts som väl förverkligade i relation till deras betydelse, med undantag för uppfattningen i öst, syd och väst om nationella och/eller internationella möten där barn- eller ungdomsrepresentanter får framföra sina åsikter.

Enligt gapanalysens medelvärden har kanalerna och metoderna för påverkan (i förhållande till deras betydelse) förverkligats bäst i nord och sämst i syd.

FAKTORER PÅ OPERATIONEN	Vid medeltalet N=1697	nord N=99	öster N=760	söder N=444	väster N=394
Kanaler för påverkan					
Elevrådsstyrelsen på skolan	-0,3	-0,3	-0,3	-0,4	-0,3
Lokalt/regionalt ungdomsråd	-0,3	-0,2	-0,4	-0,4	-0,3
Deltagandeprojekt i organisationers ungdomsstyrelser t ex elevråd, kommunala ungdomsråd	-0,3	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3
Scouterna, klubbar och fritidsföreningar	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3	-0,2
Vid medeltalet	-0,31	-0,27	-0,31	-0,37	-0,27
Metoder för påverkan					
Demonstration	-0,3	-0,1	-0,2	-0,3	-0,3
En kampanj med underskrifter för att påverka en beslutsfattare	-0,3	-0,1	-0,3	-0,3	-0,3
Underskrift av ett personligt brev till en beslutsfattare	-0,3	0,0	-0,2	-0,4	-0,4
Nationella och/eller internationella möten där barn- eller ungdomsrepresentanter får framföra sina åsikter	-0,5	-0,1	-0,5	-0,5	-0,5
Bloggar och sociala nätverk (YouTube, MySpace; Facebook, Twitter)	-0,3	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3
Insändare (i skoltidningen, lokaltidningen, på skolans webbsidor)	-0,3	-0,2	-0,3	-0,2	-0,2
Att delta i styrningen och planeringen av en fritidsförening eller klubb	-0,2	-0,2	-0,2	-0,3	-0,2
Vid medeltalet	-0,30	-0,13	-0,28	-0,34	-0,31
Vid medeltalet	-0,30	-0,18	-0,29	-0,35	-0,30

Tabell: Jämförelse mellan regioner

I gapanalysen består gapvärdet av skillnaden mellan betyget för förverkligande och betydelse. Ju större det negativa gapvärdet för faktorn är desto missnöjdare är man med faktorn.

- = väl förverkligad faktor
- = faktor som kan förbättras
- = dåligt förverkligad faktor

8.5 Jämförelse mellan könen

Enligt gapanalysens sammanlagda medelvärden finns det vissa skillnader mellan pojkars och flickors erfarenheter av olika kanaler och metoder för påverkan (i förhållande till faktorernas betydelse). Överlag är flickor mer negativt inställda till kanaler och metoder för påverkan än vad pojkar är.

I synnerhet möjligheten att påverka genom nationella och/eller internationella möten har enligt flickorna fungerat dåligt i förhållande till faktorns betydelse.

FAKTORER PÅ OPERATIONEN	Vid medeltalet N=1697	flicka N=871	pojke N=823
Kanaler för påverkan			
Eleverrådsstyrelsen på skolan	-0,3	-0,4	-0,3
Lokalt/regionalt ungdomsråd	-0,3	-0,4	-0,3
Deltagandeprojekt i organisationers ungdomsstyrelser t ex elevråd, kommunala ungdomsråd	-0,3	-0,4	-0,3
Scouterna, klubbar och fritidsföreningar	-0,3	-0,3	-0,2
Vid medeltalet	-0,31	-0,38	-0,25
Metoder för påverkan			
Demonstration	-0,3	-0,3	-0,2
En kampanj med underskrifter för att påverka en beslutsfattare	-0,3	-0,4	-0,3
Underskrift av ett personligt brev till en beslutsfattare	-0,3	-0,3	-0,3
Nationella och/eller internationella möten där barn- eller ungdomsrepresentanter får framföra sina åsikter	-0,5	-0,5	-0,4
Bloggar och sociala nätverk (YouTube, MySpace; Facebook, Twitter)	-0,3	-0,3	-0,2
Insändare (i skoltidningen, lokaltidningen, på skolans webbsidor)	-0,3	-0,3	-0,2
Att delta i styrningen och planeringen av en fritidsförening eller klubb	-0,2	-0,3	-0,2
Vid medeltalet	-0,30	-0,35	-0,24
Vid medeltalet	-0,30	-0,36	-0,24

Tabell: Jämförelse mellan könen

I gapanalysen består gapvärdet av skillnaden mellan betyget för förverkligande och betydelse. Ju större det negativa gapvärdet för faktorn är desto missnöjdare är man med faktorn.

□ = väl förverkligad faktor

■ = faktor som kan förbättras

■ = dåligt förverkligad faktor

8.6 Jämförelse mellan åldrar

Vid en jämförelse mellan åldrar visar det sig att kanalerna och metoderna för påverkan (i förhållande till deras betydelse) anses bättre ju äldre respondenten är.

FAKTORER PÅ OPERATIONEN	Vid medeltalet N=1697	12 N=104	13 N=458	14 N=545	15 N=511	16 N=70
Kanaler för påverkan						
Elevrådsstyrelsen på skolan	-0,3	-0,4	-0,4	-0,3	-0,3	-0,2
Lokalt/regionalt ungdomsråd	-0,3	-0,1	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3
Deltagandeprojekt i organisationers ungdomsstyrelser t ex elevråd, kommunala ungdomsråd	-0,3	-0,4	-0,4	-0,2	-0,3	-0,2
Scouterna, klubbar och fritidsföreningar	-0,3	-0,4	-0,3	-0,2	-0,2	-0,3
Vid medeltalet	-0,31	-0,32	-0,39	-0,28	-0,29	-0,25
Metoder för påverkan						
Demonstration	-0,3	-0,4	-0,3	-0,2	-0,2	-0,2
En kampanj med underskrifter för att påverka en beslutsfattare	-0,3	-0,5	-0,4	-0,3	-0,2	-0,2
Underskrift av ett personligt brev till en beslutsfattare	-0,3	-0,3	-0,4	-0,3	-0,2	-0,3
Nationella och/eller internationella möten där barn- eller ungdomsrepresentanter får framföra sina åsikter	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4	-0,5	-0,3
Bloggar och sociala nätverk (YouTube, MySpace; Facebook, Twitter)	-0,3	-0,4	-0,4	-0,2	-0,2	-0,2
Insändare (i skoltidningen, lokaltidningen, på skolans webbsidor)	-0,3	-0,4	-0,3	-0,2	-0,2	-0,3
Att delta i styrningen och planeringen av en fritidsförening eller klubb	-0,2	-0,3	-0,4	-0,2	-0,2	-0,1
Vid medeltalet	-0,30	-0,69	-0,37	-0,29	-0,24	-0,4
Vid medeltalet	-0,30	-0,37	-0,38	-0,28	-0,26	-0,24

Tabell. Jämförelse mellan åldrar

I gapanalysen består gapvärdet av skillnaden mellan betyget för förverkligande och betydelse.

Ju större det negativa gapvärdet för faktorn är desto missnöjdare är man med faktorn.

□ = väl förverkligad faktor

■ = faktor som kan förbättras

■ = dåligt förverkligad faktor

9 LIVSKVALITET

Hela landet

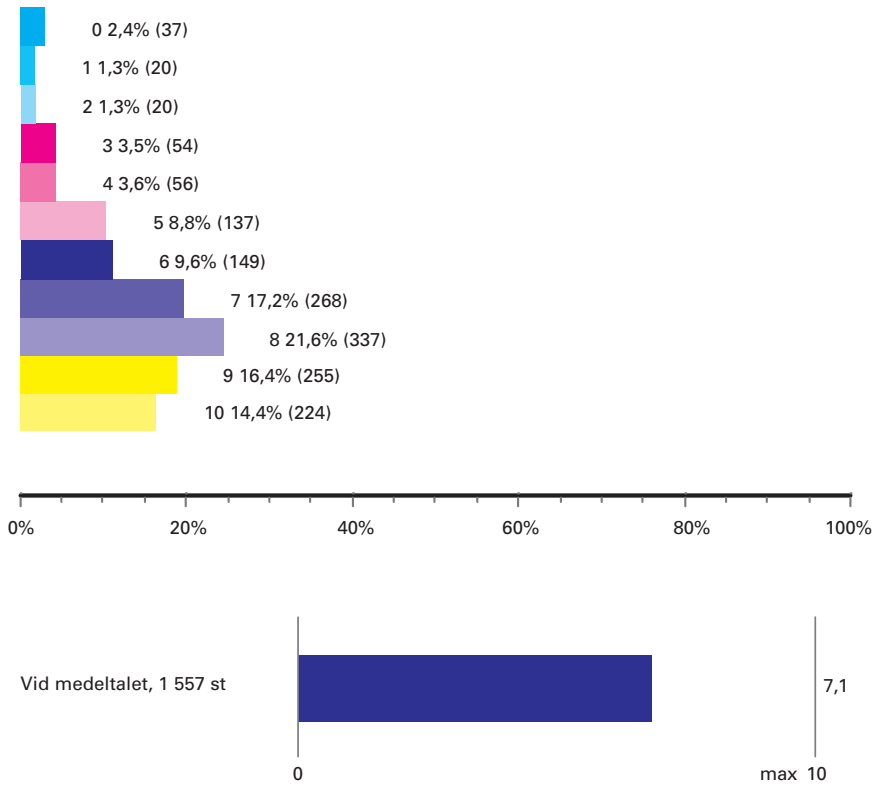

Bild 33. Föreställ dig en stege med 10 steg. Steg 10 är det bästa möjliga livet för dig och botten, 0, är det värsta möjliga livet för dig. Allmänt sett, var känner du att du befinner dig på stegen just nu?

Sammanlagt 52% av respondenterna anger de bättre betygen (8–10) på stegen när de värderar sin egen livskvalitet. Sammanlagt 5% anger stegens sämre betyg (0–2). Medelbetyget för den egna livskvaliteten är 7,1.

Vid jämförelse mellan könen är medelvärdet för pojkarnas angivna livskvalitet (7,3) något högre än flickornas (7,0).

Barn och ungdomar i stora och små skolor bedömer sin livskvalitet högst (medelvärde 7,3). Medelvärdet för livskvaliteten i medelstora skolor är 6,8.

En granskning av åldersgrupperna visar att de yngre eleverna (12- och 13-åringarna) anger bäst betyg för sin livskvalitet. Det sammanlagda medelvärdet för 12-åringars livskvalitet är 7,7, medan det är 6,8 för 16-åringar. Värdena för övriga åldersgrupper ligger mellan dessa.

Enligt regionindelning

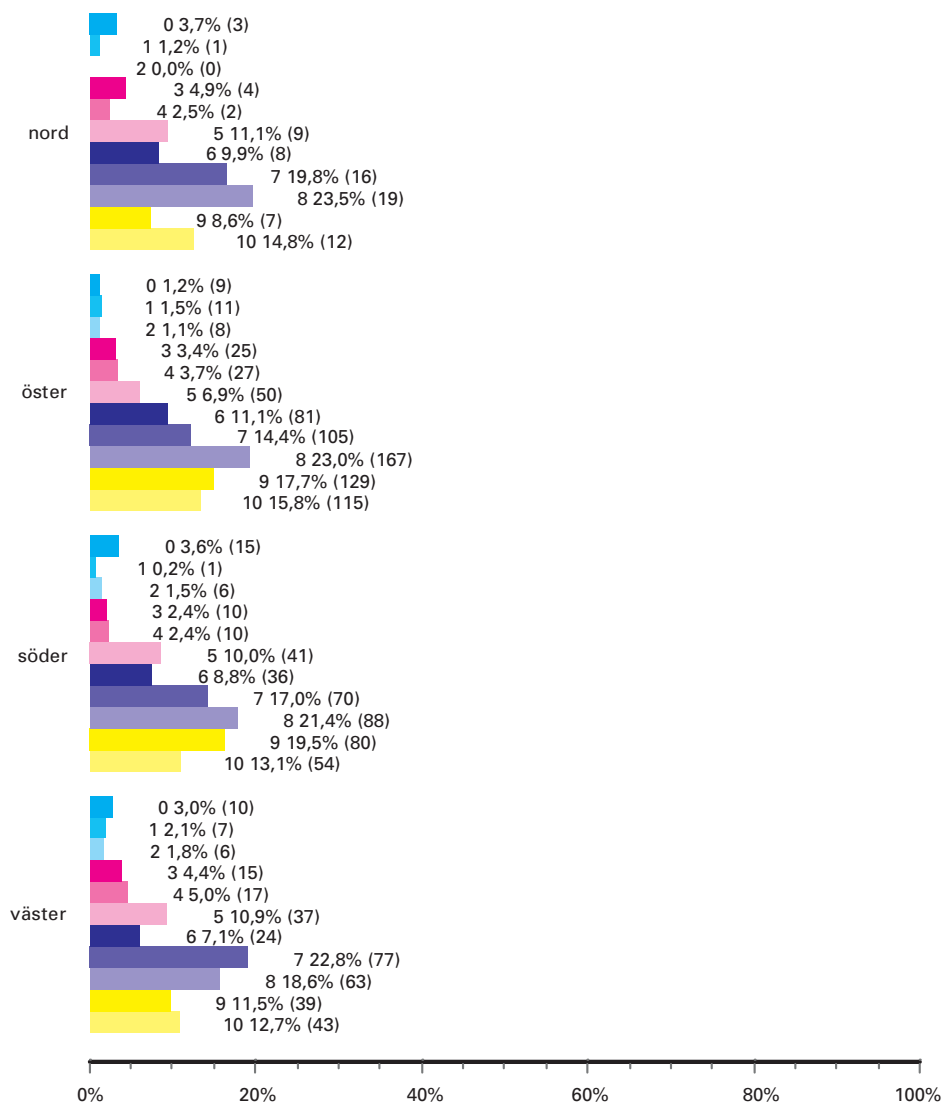

Bild 34. Föreställ dig en stege med 10 steg. Allmänt sett, var känner du att du befinner dig på stegen just nu?

Det finns vissa skillnader i bedömningen av den egna livskvaliteten regionerna emellan.

Respondenterna som representerar öst och syd ger den egna livskvaliteten något bättre betyg jämfört med respondenterna som representerar väst och nord. Sammanlagt 34% av respondenterna i öst, 33% av representanterna för syd samt 24 respektive 23% av representanterna för väst och nord anger de bästa betygen (9 eller 10).

Medelvärdet för livskvaliteten varierar mellan 7,5 i öst och 6,9 i väst.

FAKTORER PÅ OPERATIONEN	Vid medeltalet N=1697	nord N=99	öster N=760	söder N=444	väster N=394
Livskvalitet	7,1	6,9	7,3	7,2	6,8
Vid medeltalet	7,15	6,93	7,33	7,20	6,76

10 FÖRÄNDRINGAR I UPPFATTNINGEN OM PÅVERKAN

Hela landet

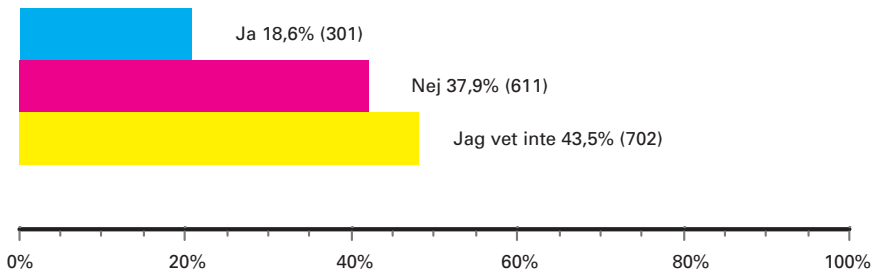

Bild 35. Förändrades din uppfattning om påverkan när du svarade på den här enkäten?

Sammanlagt 38% av respondenterna anger att deras uppfattning om påverkan inte förändrades när de svarade på enkäten, medan 19% uppger att deras uppfattning förändrades.

Av pojkarna uppger 44% och av flickorna 32% att deras uppfattning inte förändrats och en knapp femtedel i båda grupper uppger att den har förändrats.

Enkäten har haft minst påverkan bland äldre elever (15- och 16-åringar) och störst bland 12- och 13-åringar.

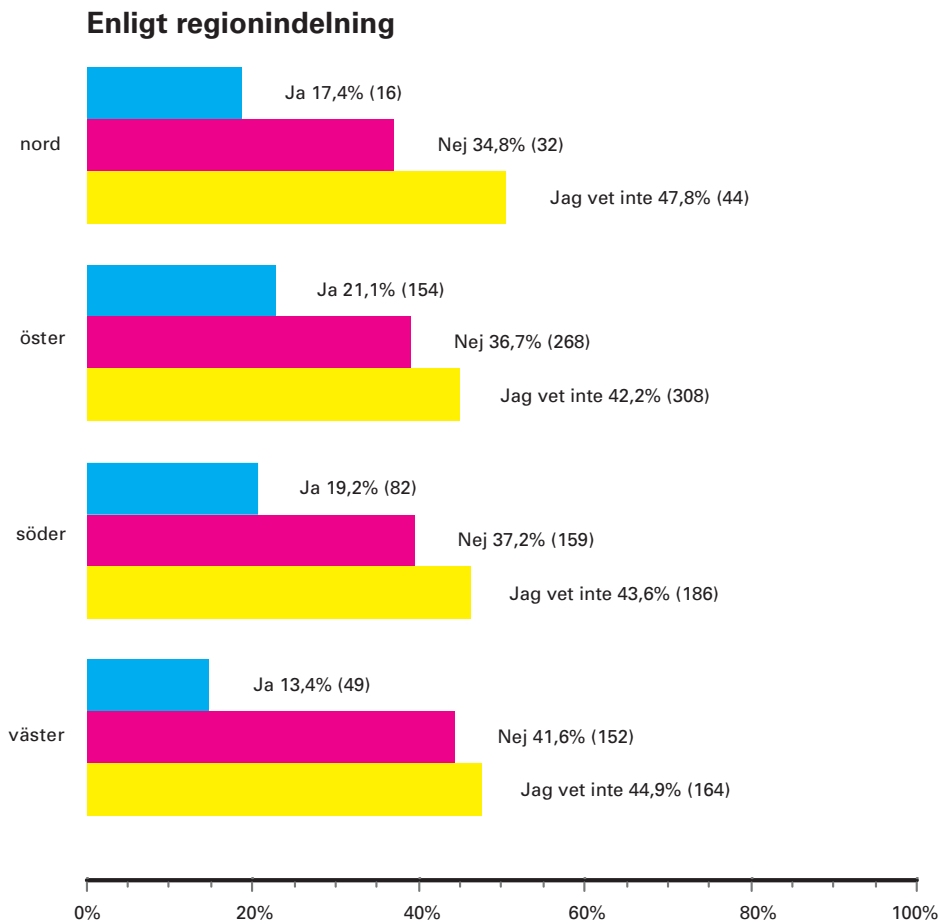

Bild 36. Förändrades din uppfattning om påverkan när du svarade på den här enkäten?

Uppfattningen hos respondenterna i öst har förändrats mest efter att de svarade på enkäten (21%). Minst ändrade uppfattningar uppges av respondenterna i väst (13%).

11 MOBBNING OCH INGRIPANDE

Hela landet

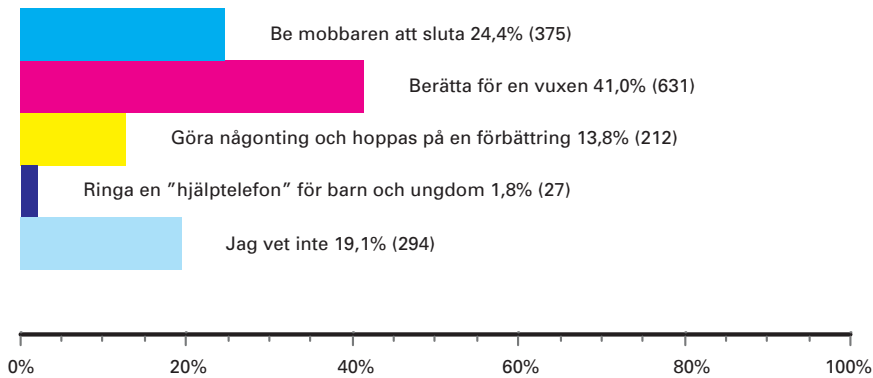

Bild 37. Vad skulle du göra om du såg en elev i skolan utsättas för mobbning, orättvisa, våld, övergrepp?

Totalt 41% av de som besvarat enkäten bedömer att de skulle berätta för en vuxen om de såg någon utsättas för mobbning eller övergrepp, medan 24% skulle ingripa vid mobbningen och be mobbaren att sluta. Av respondenterna skulle 14% göra någonting och hoppas på en förbättring medan en femtedel (19%) inte vet vad de skulle göra.

Av pojkarna bedömde 27% och av flickorna 22% att de skulle ingripa vid mobbningen och be mobbaren att sluta. Majoriteten av flickorna (52%) och 30% av pojkarna skulle dock berätta om mobbningen för en vuxen. En fjärdedel (26%) av pojkarna svarar "Jag vet inte", medan motsvarande siffra är 13% bland flickorna.

Generellt skulle de yngre eleverna (12–13-åringarna) berätta om mobbningen för en vuxen. Fler av de äldre (14–16-åringarna) än de yngre eleverna skulle be mobbaren att sluta.

Det tycks inte finnas några skillnader i bedömningen vid en jämförelse mellan skolornas storlek.

Enligt regionindelning

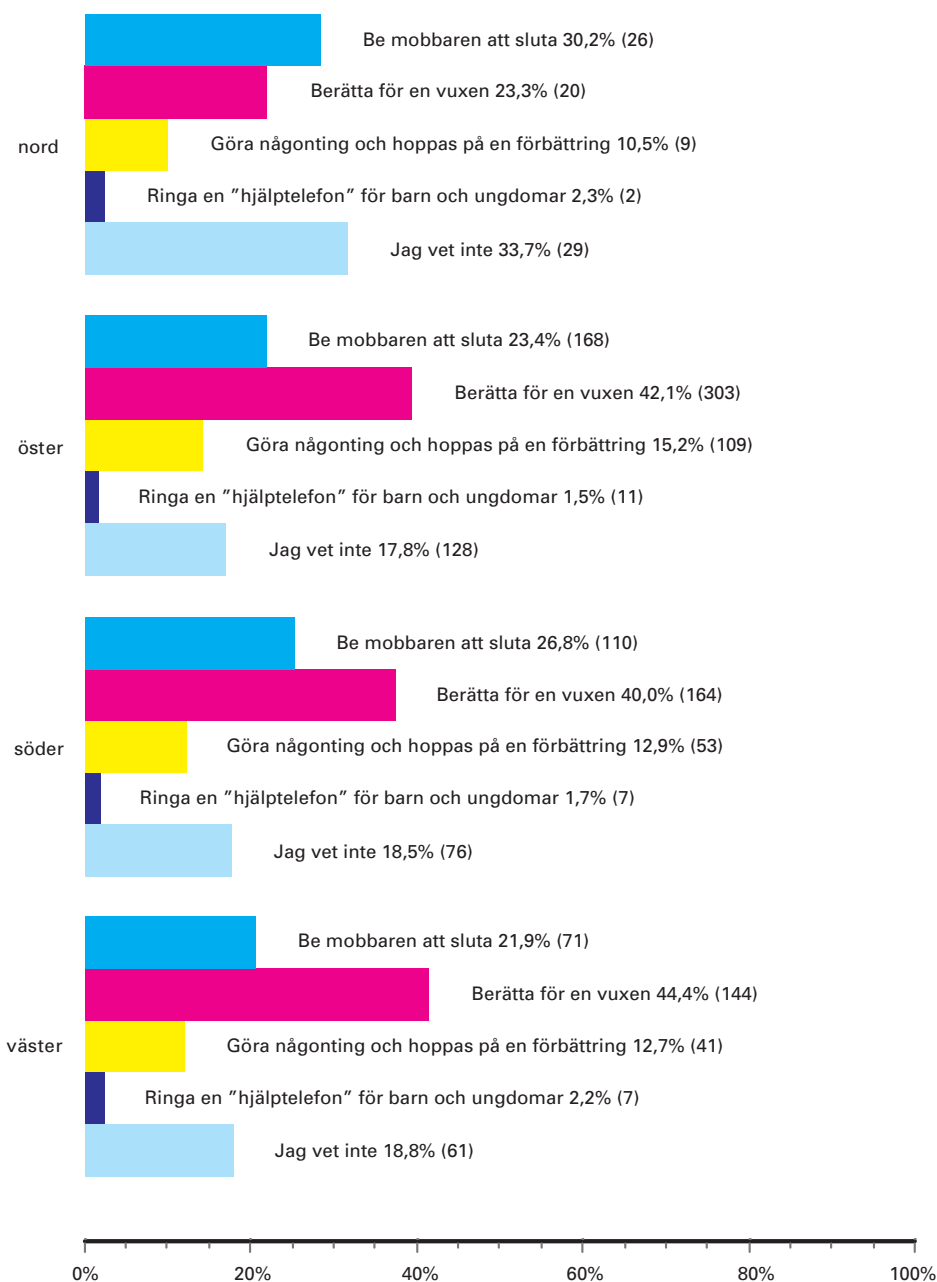

Bild 38. Vad skulle du göra om du såg en elev i skolan utsättas för mobbning, orättvisa, våld, övergrepp?

Av respondenterna som representerar nord svarade 34% att de inte vet vad de skulle göra om de såg en elev bli utsatt för mobbning i skolan; betydligt färre (ungefär en femtedel) har svarat på samma sätt i övriga regioner.

I nord (30%) och väst (22%) skulle man mer sällan än i övriga regioner säga åt mobbaren att sluta. Däremot skulle enbart ungefär en fjärdedel (23%) i nord berätta för en vuxen, medan 44% skulle göra det i väst.

12 STÖD FRÅN VUXNA

12.1 Tillgång till stöd från vuxna

Hela landet

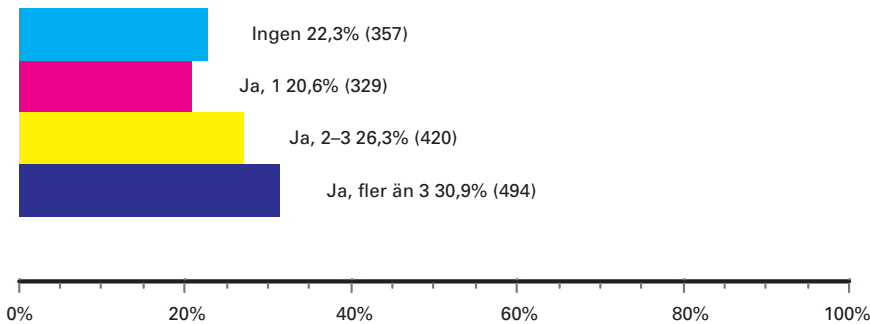

Bild 39. Har du någon vuxen förutom dina föräldrar och lärarna som du kan prata med när du råkar i svårigheter?

Ungefär en tredjedel (31%) av dem som besvarat frågan uppger att de har fler än tre vuxna (förutom föräldrar och lärare) i sitt liv som de kan prata med även om svåra saker. Sammanlagt 26% av respondenterna har 2–3 sådana vuxna i sitt liv och 21% har en sådan vuxen. En femtedel av respondenterna (22%) har inga andra vuxna förutom föräldrarna och lärarna som de kan prata med om svåra saker.

Av pojkarna uppger 25% och av flickorna 20% att de inte har andra vuxna förutom föräldrarna och lärarna som de kan prata med om svåra saker.

Det finns inga större skillnader i resultatet utifrån skolornas storlek. Inte heller en granskning åldersgrupperna emellan avslöjar några större skillnader. Störst är skillnaden mellan 16-åringar samt 13- och 14-åringar; av 16-åringarna uppger 30% att de saknar stöd av vuxna (andra än föräldrar och lärare); motsvarande siffra bland 13- och 14-åringar är 21%.

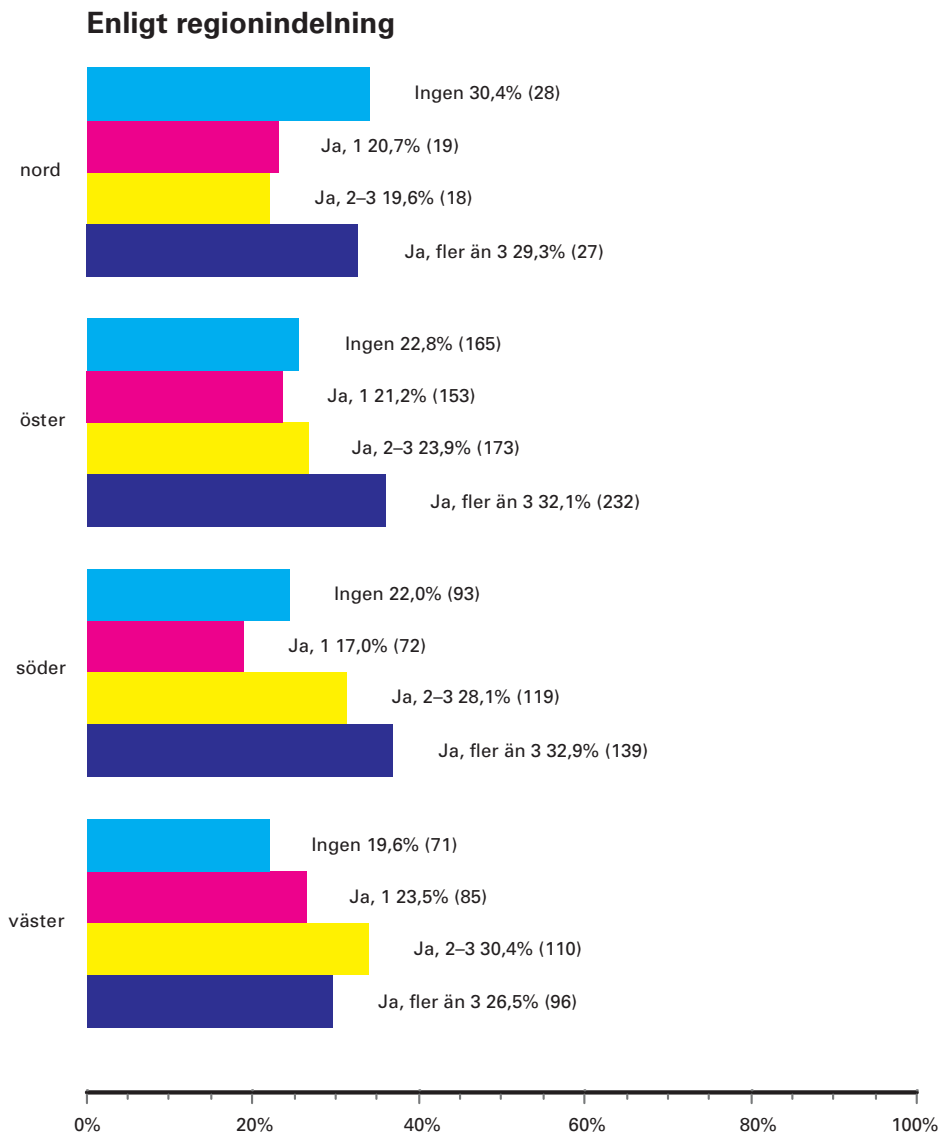

Bild 40. Har du någon vuxen förutom dina föräldrar och lärarna som du kan prata med när du råkar i svårigheter?

I nord uppger man sig ha minst stöd från vuxna (utöver föräldrar och lärare); 30% av respondenterna uppger att de inte har sådant stöd över huvud taget.

I övriga regioner uppger ungefär en femtedel att de inte har något stöd från vuxna utöver föräldrarna och lärarna.

12.2 Vem fungerar som stöd

Hela landet

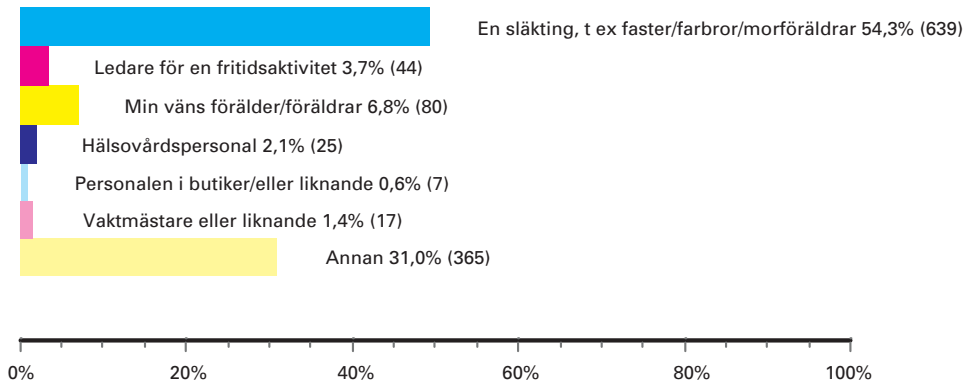

Bild 41. Om du svarade ja på föregående fråga:
Vem skulle du vända dig till?

Drygt hälften (54%) av dem som besvarat enkäten upplever att de kan prata även om svåra saker med någon släkting om de skulle behöva stöd från en vuxen, medan 7% menar att de skulle kunna prata om sådant med en väns föräldrar.

Det är inga större skillnader könen emellan när det gäller vem de skulle kunna vända sig till för att prata om svåra saker.

Särskilt de yngre eleverna (12- och 13-åringar) skulle kunna prata om svåra saker med släktingar (över 60%); endast en tredjedel av 16-åringarna och knappt hälften av 15-åringarna skulle göra det.

Enligt regionindelning

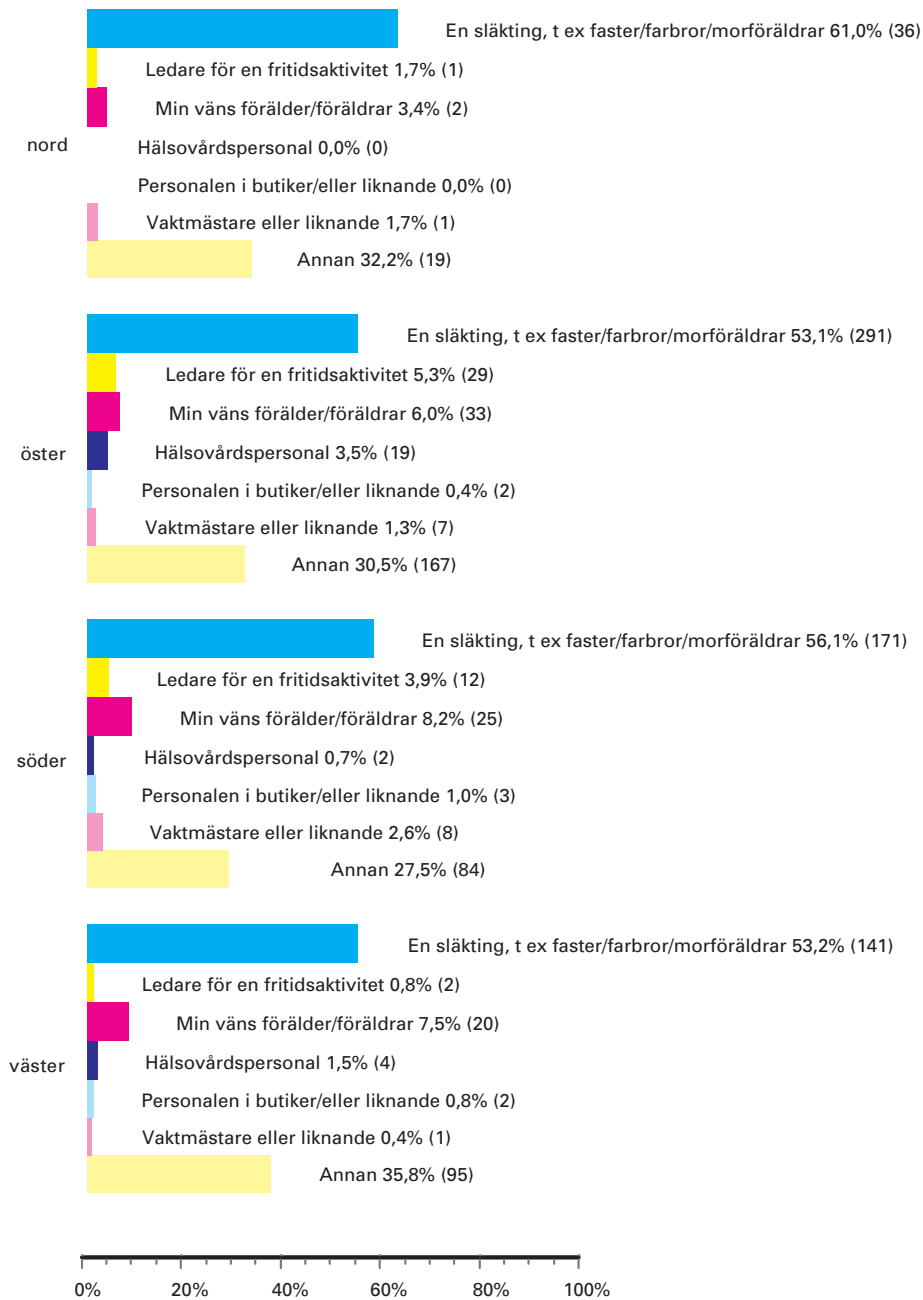

Bild 42. Om du svarade ja på föregående fråga: Vem skulle du vända dig till?

Sammanlagt 61% av respondenterna som representerar nord uppger att de skulle kunna prata även om svåra saker med släktingar, medan motsvarande procenttal bland respondenterna i öst och väst är 53 och i syd 56.

Något fler respondenter i syd (8%) och väst (8%) skulle vända sig till en väns föräldrar än i nord (3%).

13 SAMMANFATTNING AV RESULTATEN FÖR DE OLIKA REGIONERNA

Respondenterna delades utifrån länstillhörighet in i fyra geografiska områden: nord, syd, öst och väst. I detta avsnitt presenteras en sammanfattning av de mest väsentliga skillnaderna i undersökningsresultatet mellan dessa fyra regioner.

• Skillnader mellan regionerna gällande kunskaper om barns rättigheter.

- Av respondenterna som representerar öst anser sig 63% veta mycket eller en del om barns rättigheter; motsvarande siffra för övriga områden är cirka 10%-enheter lägre. Även andelen respondenter som svarat "Jag vet inget om barns rättigheter" /-"Jag vet inte" är lägre i öst jämfört med övriga områden.
- Respondenterna som representerar öst tycks dessutom ha fått något bättre information om barns rättigheter genom olika informationskällor jämfört med eleverna i övriga områden. Representanterna för nord har däremot oftare än övriga områden valt alternativen "ingenstans" och "jag vet inte".
- Vidare har respondenterna som representerar öst jämfört med övriga respondenter något större kunskaper om vilka personer barns rättigheter gäller; 87% vet att de gäller alla barn under 18 år. I de övriga områdena varierar kunskaperna mellan 80% i nord och 84% i väst.

• Vad gäller inställningen till fysisk bestraffning finns vissa regionala skillnader.

- I syd (78%) och öst (78%) är man mer negativt inställd till fysisk bestraffning än i övriga delar av landet. Av respondenterna som representerar nord svarade 68% att barn aldrig får bestraffas fysiskt.
- En femtedel av respondenterna som representerar nord accepterar åtminstone mild fysisk bestraffning, medan endast en av tio accepterar detta i resten av landet.

• **Möjlighet att påverka.**

- Representanterna för öst och syd anser överlag att det är viktigare att ha möjlighet att kunna påverka. Barn och ungdomar i nord och väst anser däremot jämfört med respondenterna i övriga regioner att flera av faktorerna är mindre viktiga att kunna påverka. Skillnaderna mellan regionerna är dock inte särskilt stora.
- Gapanalysen (resultaten i gapanalysen tar även hänsyn till hur viktigt möjligheten att påverka är) visar att respondenterna som representerar syd anser sig ha fått påverka frågor som rör skolan, hemmet och fritiden. Störst möjlighet att påverka anser man sig ha haft i nord.

• **Vid bedömningen av den egna livskvaliteten går det att urskilja skillnader regionerna emellan.**

- Respondenterna i öst och syd ger den egna livskvaliteten något bättre betyg jämfört med respondenterna i väst och nord. Medelvärde för livskvaliteten varierar mellan 7,5 i öst och 6,9 i väst.

• **Hur man skulle ingripa vid mobbning skiljer sig något åt mellan regionerna.**

- Av respondenterna som representerar nord svarade en tredjedel att de inte vet vad de skulle göra om de såg en elev bli utsatt för mobbning i skolan; betydligt färre (ungefär en femtedel) har svarat på samma sätt i övriga regioner.
- I nord (30%) och väst (22%) skulle man dessutom mer sällan än i övriga regioner säga åt mobbaren att sluta. Däremot skulle enbart ungefär en fjärdedel (23%) i nord berätta för en vuxen, medan 44% skulle göra det i väst.

14 SAMMANLAGDA RESULTAT

Målgruppen i denna undersökning utgjordes av högstadiel elever (12–16-åringar) i Sverige. Av skolorna lämnade 44 stycken in sina svar inom utsatt tid, totalt svarade 1 697 högstadiel elever på enkäten.

Barns rättigheter/mänskliga rättigheter

Drygt hälften (58%) av respondenterna anser sig veta mycket (8%) eller en del (50%) om barns rättigheter. En knapp fjärdedel (23%) anser sig veta ganska lite om barns rättigheter och ungefär en tiondel (12%) har endast hört talas om barns rättigheter. Endast 2% anger att de inte vet någonting om barns rättigheter.

Majoriteten av respondenterna (79%) anger att de hört om barns rättigheter i skolan. Därefter har de hört talas om dem i radio/tv, hemma och i tidningar. Endast 2% anger att de inte har hört om barns rättigheter någonstans.

Majoriteten av respondenterna (85%) vet att barns rättigheter gäller alla barn under 18 år i hela världen, men 11% känner inte till det. Flickorna har något högre kunskaper om barns rättigheter än pojkarna.

Tre fjärdedelar av respondenterna anser att barn aldrig får bestraffas fysiskt. Var tionde respondent menar att en mild fysisk bestraffning kan accepteras och 3% anser att barn får bestraffas fysiskt. Flickorna har ett tydligare ställningstagande i frågan; av flickornas svarade 85% att barn aldrig får bestraffas fysiskt, medan 68% av pojkarna var av samma åsikt.

När det gäller påståendena om barns rättigheter anser majoriteten av respondenterna att barn bör skyddas från alla typer av våld samt att alla människor har rätt till ett liv och att denna rättighet aldrig får tas ifrån dem. Majoriteten av respondenterna håller inte med om att föräldrarna har rätt att bestraffa barnet fysiskt.

Möjlighet att påverka

Enligt respondenterna var det viktigast att kunna påverka följande faktorer:

- Hur man kan använda sina egna pengar
- Att man lyssnar på elevernas åsikter när gemensamma regler tas fram och när man löser konflikter

De näst viktigaste faktorerna gällde skolan (bl a vad man får lära sig i skolan, synpunkter på läraren); överlag anses det viktigare att kunna påverka skolfrågor än frågor som rör hemmet eller fritiden.

Faktorerna som respondenterna upplever sig ha haft minst möjlighet att påverka i förhållande till hur viktiga de är att påverka är:

- Vilken skolmat som serveras
- Synpunkter på lärarens uppträdande
- Synpunkter på hur läraren undervisar

Jämfört med pojkar anser flickor överlag att det är något viktigare att påverka de angivna faktorerna. Enligt gapanalysens sammanlagda medelvärden anses möjligheten att påverka (i förhållande till faktorernas betydelse) bättre bland pojkar än bland flickor. Flickorna upplever sig jämfört med pojkarna ha något mindre möjlighet att påverka på alla delområden (frågor som rör skolan, hemmet och fritiden).

De viktigaste metoderna för påverkan för respondenterna är bloggar och sociala nätverk.

Sammanlagt 38% av respondenterna anger att deras uppfattning om påverkan inte förändrades när de svarade på enkäten, medan 19% uppger att deras uppfattning förändrades.

Delaktighet och deltagande

Av respondenterna har 44% deltagit i elevrådet i skolan, 36% i övriga verksamheter i skolan och en femtedel i organisationsverksamhet. Endast en knapp tiondel av respondenterna anger att de varit med i ett politiskt parti eller ett ungdomsråd. Det är ingen skillnad mellan pojkar och flickors deltagande, utan de har deltagit i olika aktiviteter i ungefär samma utsträckning.

Angående påståendena om media och ungdomars delaktighet instämmer respondenterna mest i påståendena "Jag upplever att jag har fått tillräckligt med bra kunskap om klimatförändringen och dess effekter" och "I skolan lär vi oss tillräckligt mycket om hur beslut fattas i Sverige". Respondenterna håller däremot minst med om att åldern för rösträtt i lokala och nationella val borde sänkas.

Bedömning av livskvaliteten

Sammanlagt 79% av respondenterna anger de bättre betygen (6–10) på stegen när de värderar sin egen livskvalitet. Det sammanlagda medelvärdet för den egna livskvaliteten är 7,1. Vid jämförelse mellan könen är medelvärdet för pojkarnas angivna livskvalitet (7,3) något högre än flickornas (7,0).

Ingripande vid mobbning

Fyra av tio bedömer att de skulle berätta för en vuxen om de såg någon utsättas för mobbning eller övergrepp. En fjärdedel skulle ingripa vid mobbningen och be mobbaren att sluta, medan 14% skulle göra någonting och hoppas på en förbättring och en femtedel (19%) vet inte vad de skulle göra.

Pojkarna skulle oftare än flickor ingripa vid mobbning medan majoriteten av flickorna skulle berätta om mobbningen för en vuxen. Vidare vet majoriteten av pojkarna inte vad de skulle göra vid mobbning; en fjärdedel av pojkarna svarar jag vet inte; motsvarande siffra är 13% för flickorna.

Stöd från vuxna

En tredjedel av respondenterna uppger att de har fler än tre vuxna (förutom föräldrar och lärare) i sitt liv som de kan prata med även om svåra saker. En fjärdedel av respondenterna har 2–3 sådana vuxna i sitt liv och en femtedel har en sådan vuxen. En femtedel av respondenterna har inga andra vuxna förutom föräldrarna och lärarna som de kan prata med om svåra saker.

Ungefär hälften av de som besvarat enkäten upplever att de kan prata även om svåra saker med någon släkting om de skulle behöva stöd från en vuxen, och 7% menar att de skulle kunna prata om sådant med en väns föräldrar.